

Gazeta Bydgoska

KURJER BYDGOSKI

Adres Redakcji i Administracji:
Bydgoszcz, Marszałka Focha 10.

Wydawca:

Drukarnia Polska S. A. w Poznaniu Oddział Bydgoszcz.

Telefony Redakcji: 304 i 1044.

Telefon Administracji: 352.

Nr. 293.

Bydgoszcz, czwartek, dnia 19 grudnia 1929 r.

Rok VIII.

Ważna konferencja na Zamku.

P. Prezydent oświadczył, iż p. Świtalski nie będzie tworzył rządu. O stosunek Sejmu do kwestji naprawy Konstytucji. Rząd nie jest bezwzględnym zwolennikiem projektu B. B. Sejm jest gotów pracować nad rewizją Konstytucji, ale uważa, iż jest potrzeba szanowania także obecnej Konstytucji.

Warszawa, 18. 12. (tel. wł.). Zapowiedziana od kilku dni i z wielkiem zaciekawieniem oczekiwana przez całą opinię, odbyła się wczoraj na Zamku konferencja P. Prezydenta Rzeczypospolitej z przedstawicielami klubów sejmowych.

Konferencja zaczęła się punktualnie o godz. 11 przed południem. W sali rycerskiej przy okrągłym stole ustawiono 13 krzeseł, które zajęli: Pan Prezydent Rzeczypospolitej, 10 zaproszonych posłów sejmowych, a mianowicie posłowie: Rybarski — Klub Narodowy, Ślawek — Be-Be, Niedziałkowski — P. P. S., Róg — Wyzwolenie, Dąbski — Stronnictwo Chłopskie, Dębski — Piast, Chaciński — Ch. D., Chądzyński — N. P. R., Smulikowski — B. B. S. i Rozmarin — Koło Żydowskie, a pozątem panowie Świtalski i Car. Przy osobnym stole zajęli miejsca pan Dr. Skwarczyński z kancelarii cywilnej p. Prezydenta i stenografistka.

Zagajając obrady, Pan Prezydent Rzeczypospolitej zaznaczył, że zaprosił p. Świtalskiego, aby przewodniczył obradom, sam bowiem chce mieć swobodę całkowitą słuchania. Po tem co zaszło — oświadczył P. Prezydent — jest rzeczą oczywistą, iż osoba p. Świtalskiego przy tworzeniu nowego Rządu nie wchodzi w rachubę. Co do p. Cara, dodał P. Prezydent, to jest on obecny nie jako Minister Sprawiedliwości, ale jako były szef Kancelarii Cywilnej, znawca i doradca P. Prezydenta w sprawach konstytucyjnych. Pragnie, aby właśnie to zagadnienie konferencja omówiła. Świadom jest, że nastrój obecny jest podniecony, ale nastrój taki da się zmienić. Oczywiście nie wyobraża sobie, aby podrażnienie mogło z miejsca ustąpić, ale da się to osiągnąć wspólnym wysiłkiem.

Takim krokiem do uspokojenia byłoby przeprowadzenie rewizji konstytucji. Nie będzie to łatwe. Musi nastąpić zmaganie się zapatrywań. Gdyby jednak nastąpiła zmiana konstytucji, ustałyby pogłoski o oktrojowaniu konstytucji i zamachach, o „czymś generalnym i rewolucyjnym”, a odbyłyby nawet takie pogłoski były, to nikby im nie dawał wiary.

Po uchwaleniu takiej zmiany może nastąpić pomiędzy Sejmem a rządem harmonia, która wzbudzi zazdrość w innych państwach.

Zaprosił posłów, aby prosić ich o próbę dyskusji nad zmianą ustroju. Nie można mieć pretensji, aby ta konferencja była wstępem do dyskusji w Sejmie, ale Prezydent zdobył sporo orientacji w poszczególnych rozmowach, a teraz chce zdobyć wrażenie ogólne.

Pierwszy mówca pos. Ślawek (B. B.) przypomniał swoją propozycję wspólnej narady, a wobec odmowy odnosił się co do możliwości uchwalenia zmiany konstytucji pesymistycznie. Obecnie ma wrażenie, że nastrój uległ zmianie na lepsze.

Pos. Niedziałkowski (PPS.) oświadczył, że stronnictwo jego gotowe jest stawiać się zawsze na wezwanie Prezydenta bez względu na to, kto się znajduje w jego otoczeniu.

Pos. Dąbski (Str. Chł.) wypowiedział gotowość przystąpienia do obrad nad rewizją konstytucji.

Pos. Smulikowski (B. B. S.) wypowiedział się za plebiscytową formą wyboru Prezydenta.

Pos. Rybarski (Kl. Nar.) wskazał na konieczność poszanowania prawa jako rzeczy trwałej. Poza reforma konstytucji obowiązkiem Sejmu jest załatwienie również innych rzeczy.

P. o. premiera Świtalski oświadczył, że rząd nie identyfikuje się z projektem B. B. Ministrowie w odczytach

wyrażali zapatrywania własne. Rada Ministrów nad projektem konstytucji wogóle się nie zastanawiała. Sesji nadzwyczajnej nie zwoływał, gdyż nie było atmosfery, zwłaszcza po sprawie b. ministra Czechowicza. Gdyby Sejm zażądał zwołania sesji, rząd musiałby wyciągnąć konsekwencje konstytucyjne.

Przemówienia przedstawicieli wszystkich stronnictw oprócz Be-Be i B. B. S., były zgodne co do tego, że Sejm jako całość i jako poszczególne stronnictwa gotów jest przystąpić do rewizji konstytucji, że jednak dla pomysłowego rozwoju tych obrad potrzebna jest odpowiednia atmosfera prawna, tolerująca na bezwzględne nieszanowanie konstytucji obecnie istniejącej.

O godz. 12 min. 45 konferencja zakończyła się. Zamykając obrady Pan Prezydent podziękował wszystkim jej

członkom za udział i za jasne wypowiedzenie się w poruszanej przezeń kwestji.

* * *

Konferencja na Zamku wywarła w sferach politycznych stolicy bardzo wielkie wrażenie. Zwłaszcza żywo komentowano oświadczenie Prezydenta, że o ponownym powołaniu Rządu, któremu Sejm wyraził wotum nieufności, nie ma absolutnie mowy.

Drugim tematem, który żywo omawiano, to zgodne stwierdzenie przez większość Sejmu, iż rewizja konstytucji da się w tym Sejmie przeprowadzić. W kołach tych, w których liczone się z możliwością, iż Sejm wykaże swoją bezsilność wobec czekającego go zagadnienia konstytucyjnego, ten rezultat konferencji był wielką niespodzianką.

W najbliższych dniach oczekuje się powołania nowego rządu.

P. Bartel narazie odmawia.

Ponowne zaproszenie prof. Bartla do Warszawy. Prof. Bartel odmówił. Bartlowcy przeciwko konserwatystom sanacyjnym.

Warszawa, 18. 12. (Tel. wł.) Dzisiaj ponownie miał przybyć do Warszawy prof. Bartel. W poniedziałek wieczorem odleciał samolotem do Lwowa pos. Kościakowski, prezes sanacyjno-demokratycznego Zjednoczenia pracy wsi i miast, oraz jeden z urzędników kancelarii cywilnej p. Prezydenta, celem zaproszenia p. Bartla do przybycia do Warszawy.

P. Bartel jednak oświadczył, iż w obecnym stanie pracy do Warszawy przybyć nie może.

To niespodziewane ponowne zaproszenie p. Bartla do stolicy stało się tematem licznych rozmów, tembardziej, iż w niedzielę obradowały właśnie Zjednoczenia pracy wsi i miast, które powzięły rezolucję, akcentującą konieczność utrzymania „w obecnej sytuacji” „jedności klubu BB”.

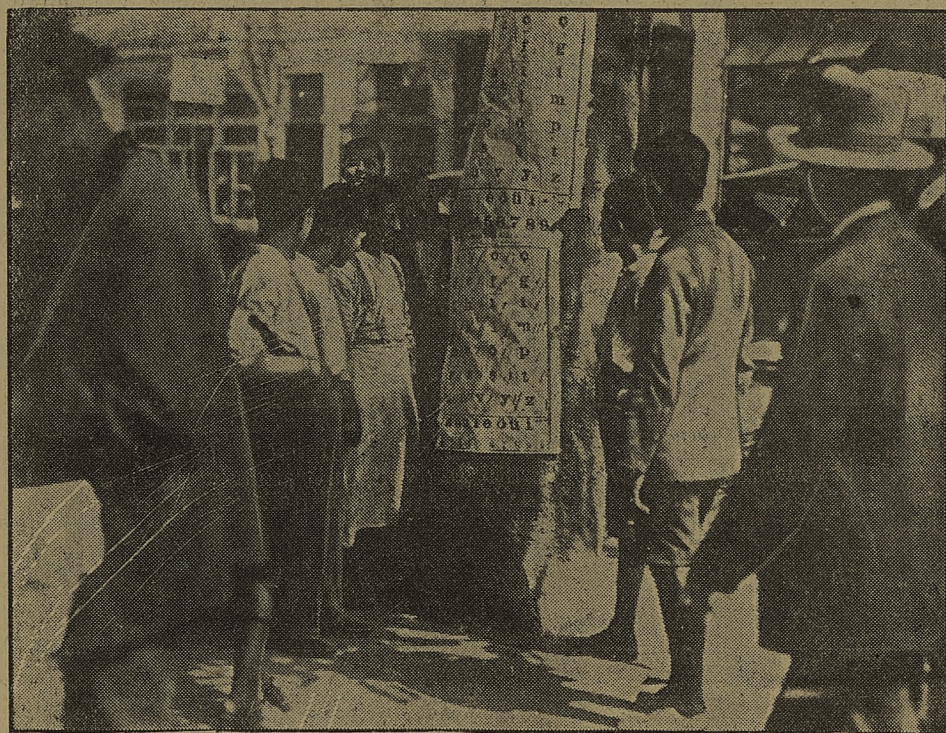
„Równocześnie jednak zwraca się rada naczelna Zjednoczenia do czynników kierowniczych BB z wezwaniem poha-mowania akcji prowadzonej przez te czynniki Bloku, których wyrazem jest „Słowo” wileńskie, a której cechą jest stałe wciąganie nazwiska marszałka

Piłsudskiego do zupełnie dowolnych i skrajnie reakcyjnych koncepcji, przyczyniających się do zasadniczego zaciemnienia charakteru i ideologii BB

Jest to już otwarty atak na grupę konserwatystów sanacyjnych, którzy deklamowali nieustannie o konieczności oktrojowania Konstytucji Uchwała cytowana jest cięsem w konserwatystów którzy na wszystkich swych placówkach publicznych angażowali się bardzo silnie w wspomnianym kierunku. Czyżby rachuby na pułkowników miały okazać się zawodne?...

Śmierć 60 górników w kopalni.

Nowy York, 18. 12. 29 (Tel. wł.) W stanie Oklahoma, w jednej z kopalń nastąpiła eksplozja gazów, wskutek której 60 górników pozostało pod ziemią odciętych od świata. Po kilku godzinach akcji ratunkowej wydobyto na powierzchnię 12 zwłok. Istnieje obawa, że i pozostałych 48 górników nie uda się uratować.

Turcja wprowadziła ostatnio przymus powszechnego nauczania alfabetu łacińskiego. Ażeby młodość mogła szybciej przyswoić sobie nową pisownię, na wszystkich ulicach, na drzewach i słupach umieszczono plakaty z łacińskimi literami.

Papież Pius XI podczas przechadzki w ogrodach watykańskich.

Zwycięstwo polskości na Śląsku.

Katowice, 18. 12. 29. (Tel. wł.) Ostatnie obliczenia wyborów do rad gminnych wykazały, że Polacy zdobyli 3520 mandatów a Niemcy 405.

Wyjazd p. Deveya.

Warszawa, 18. 12. 29. (Tel. wł.) Doradca finansowy, p. Dewey, wyjeżdża dziś do Stanów Zjednoczonych. Po drodze zatrzyma się kilka dni we Francji. Pobyt p. Deweya zagranicą potrwa pełne 6 tygodni.

Sytuacja na rynku zbożowym.

Warszawa, 18. 12. (Tel. wł.) Na poniedziałkowej konferencji w prezydium Rady ministrów w sprawie sytuacji na rynku zbożowym omawiano skuteczność ostatnich zarządzeń rządu w tej dziedzinie.

Szczegółowo poddano badaniu oddziaływanie cel zwrotnych na poziom cen zbożowych oraz udział producentów w wyższych cenach.

Obrady wykazały, że jeśli udział ten nie osiągnął należytego poziomu, to przyczyny tego zjawiska tkwią w pewnych niedociągnięciach organizacji handlu eksportowego zbożem.

Obrady zakończył p. o. premiera apelem do czynników zainteresowanych, aby przez usunięcie stwierdzonych niedociągnięć i usprawnienie organizacji przyczynili się do wytworzenia warunków, w jakich zarządzenia rządu dałyby pełne wyniki.

Ministrowie w Gdyni.

Warszawa, 18. 12. 29. (Tel. wł.) Wczoraj wyjeżdżali na inspekcję powiatów nadbrzeżnych oraz dla zapoznania się z pracami nad budową chłodni w Gdyni ministrowie reform rolnych Staniewicz i rolnictwa Nezabytowski.

Order Orła Białego dla ks. Humberta.

Rzym, 17. 12. 29. PAT. Amasador polski przy Kwirynale, p. Przeździecki, w towarzysztwie sekretarza ambasady p. Gośiewskiego wyjechał do Turynu, dokąd przyjedzie p. radca Michał Mościcki, który przywiezie odznakę orderu Orła Białego dla następcy tronu. Uroczystość wręczenia odznaczenia księcia Humbertowi nastąpi w środę po południu.

Poincaré wrócił do zdrowia.

Paryż, 17. 12. (PAT.). Poincaré, którego stan zdrowia jest zupełnie zadowalający, ma opuścić szpital w końcu bieżącego tygodnia.

Rząd francuski uzyskał dwie trzecie większości.

Paryż, 17. 12. (PAT.). Pomimo opozycji socjalistów i komunistów izba deputowanych przyjęła 331 głosami przeciw 167 budżet funduszy dyspozycyjnych, wysuniętych przez rząd. Większość deputowanych ze stronnictwa radykałów społecznych powstrzymała się od głosowania. Kilku głosowało za odrzuceniem budżetu.

Pod wpływem manji radiowej.

Bydgoszcz, 17. 12. 22 letni Wiktor Kufel, urzędnik pocztowy, któremu powierzono chwilowe zastępstwo w Kamieniu pod Chojnicami, zdefraudował 3000 zł. Przesłuchiwany zeznał, że defraudację popełnił na to, aby mógł kupić aparat radiowy. Istotnie, w mieszkaniu jego znaleziono nowo zainstalowane radio pierwszorzędną marki i konstrukcji.

Niepokój o gen. Zagórskiego

„Przedświt”, organ bojowców - rewolucjonistów nie może się ani ruszyć z powodu przypomnienia przez posła Rybarskiego sprawy gen. Zagórskiego. Powtarza więc w formie „kalumnii endeckich” treść skonfiskowanych ongiś ulotek i artykułów, zamieszczonych w prasie niemieckiej i zapytuje, czy to właśnie miał na myśli p. Rybarski, czy może co innego.

Wobec tego pisze „Gaz. Warsz.”: „Cierpliwości, szanowni panowie! Oliwa wypłynie na wierzch w swoim czasie. Chyba, że swym zdenerwowaniem przyspieszycie odkrycie prawdy? Skoro bowiem twierdzicie, że to, co pisano i mówiono, jest nieprawdą, to zapewne wiecie, co się naprawdę stało z „byłym wywiadowcą austriackim, przekształconym na narodowego męczennika pomajowego systemu?” A może to, co wiemy, my i wy, zgadza się ze sobą?”

Z Watykanu.

(KAP) W dniu 8 bm. Rzym uroczystość obchodził rocznicę 75-lecia ogłoszenia dogmatu o Niepokalanem Poczęciu Najśw. Marii Panny. W rannych godzinach we wszystkich świątyniach rzymskich odbyły się z tej okazji podniosłe nabożeństwa, po których kapłani wygłosili odpowiednie kazania okolicznościowe. Ze szczególnym przejęciem odbyło się nabożeństwo w utworzonej przez Piusa X. parafii pod wezwaniem Niepokalanie Poczętej na jednym z przedmieść Rzymu, gdzie katolicy belgijscy własnym kosztem wzniesli świątynię, którą ofiarowali Piusowi X. do użytku nowopowstałej parafii. Z tej świątyni po nabożeństwie wyruszyła olbrzymia procesja, która łącznie z delegacjami z innych kościołów rzymskich udała się ulicami Rzymu na plac Hiszpański, gdzie znajduje się wspaniały i wyniosły posąg Niepokalanie Poczętej, wzniesiony przed 75 laty z okazji ogłoszenia dogmatu. U stóp posągu złożono w hołdzie Marii wiele wieńców ze świeżych kwiatów, przeważnie białych lilii. Między innymi złożyli olbrzymie wieńce przedstawiciele władz rządowych i miejskich w imieniu dworu panującego i magistratu m. Rzymu.

Wieczorem wszystkie ulice i domy Rzymu były rzeźbiście iluminowane. Na posąg zaś Niepokalanie Poczętej wzniesiono światła reflektory wojskowe. Wreszcie chóry kościelne i orkiestry wraz z orkiestrą papieską wykonały cały szereg utworów muzyczno-wokalnych.

Centralne ogrzewanie parowe przed 2500 laty

Ekspedycja szwedzka, pod kierunkiem prof. Gjerstada, przeprowadzająca badania archeologiczne w Lapithos na Cyprze dokonała niezmiernie ciekawego odkrycia. Odkopano mianowicie mury pałacu z 570 roku przed Chrystusem; znaleziono tam ślady centralnego ogrzewania zapomocą pary. Woda dopływała trzema kanałami do specjalnej ubikacji przy kuchni i tam gotowała się i parowała ogrzewając pokoje sypialne na górze.

Zywcem spalone.

Podczas pożaru w Baltimore spaliło się 15 robotnic.

Nowy Jork, 18. 12. (Tel. wł.) W jednej z fabryk wyrobów papierowych w Baltimore wybuchł wczoraj pożar. Płomienie odcieły dostęp do 3 piętra jednego z budynków, w którym pracowało 125 dziewcząt. Robotnice wyska-

kiwały z okien na rozciągnięte płachty ratunkowe, jednakowoż wiele z nich odniosło ciężkie obrażenia. Kilkunastu wogóle nie zdołano uratować. Stwierdzono dotychczas, że spaliło się żywcem 15 robotnic.

Jedna z dzielnic Berlina pod wodą.

Powodem tej katastrofy było

Berlin, 18. 12. 29. (Tel. wł.) W dniu wczorajszym o godz. 3-ciej po południu na przedmieściu Zehlendorf pękła główna rura wodociągowa o średnicy 2-ch metrów. Woda zerwała asfaltową powłokę ulicy i po 20 minutach zalala całą dzielnicę. Pasażerowie tramwajów i autobusów szukali schronienia na schodach domów mieszkalnych. Właściciele składów brodząc w wodzie, wynosili na plecach najcenniejsze towary by je ukryć na wyższych piętrach! Mieszkania parterowe zaczęto opróżniać.

pęknięcie rury wodociągowej.

Opróżniono również piwnicę ratuszową, gdzie mieści się restauracja i gdzie było wówczas dość dużo publiczności na obiedzie.

Po dwóch godzinach wytworzyło się wielkie jezioro o powierzchni co najmniej 2 klm.

Dopiero pod wieczór udało się zamknąć dopływ wody do tamtej dzielnicy i zaczęto instalować pompy elektryczne dla osuszenia zatopionego przedmieścia.

Na Węgrzech trwa proces przeciwko 54 trucicielkom, które przez 18 lat trwały swych mężów i dzieci. Powyżej grupa zbrodniczych kobiet po aresztowaniu. Zapadły już pierwsze 4 wyroki, z których jeden brzmi na karę śmierci, trzy na dożywotnie ciężkie więzienie. Jutro damy w „Gazecie” zdjęcie oryginalne z sali sądowej.

Walka z religią wzmaga się.

Nowy szal obrazoburczy. Palenie świętych obrazów na rynkach. Przetapianie dzwonów, by nie dzwoniły na Boże Narodzenie.

Berlin, 18. 12. (Tel. wł.) Prasa niemiecka donosi z Moskwy o szeregu wypadków, świadczących, iż w Sowietach coraz bardziej biorą górę tendencje burzycielskie i antykatolickie.

Wyrazem potęgowania się wpływów motłochu ulicznego i rozpasania radykalizowanych mas jest triumfujący telegram z miejscowości Golowka w zagłębiu donieckim, przesłany przez tamtejszych robotników do Stalina.

Telegram zawiadamia, iż robotnicy zagrabiliby z licznych cerkwi 4 tys. ikon i spalili je na placu publicznym. 15 tys. robotników „obrazoburców” demonstrowało w ten sposób swe „zwycięstwo w walce przeciwko religijnej ciemności”.

W Stalingradzie robotnicy usunęli z cerkwi dzwony wagi 15 tonn i przetopili je a w najbliższych dniach przetopionych zostanie dalszych 65 tonn.

Odnośna uchwała robotników zapowiada, iż miasto musi być uwolnione od dźwięku dzwonów cerkiewnych na Boże Narodzenie.

W Ostrogorsku postanowiono zamknąć cerkiew i przerobić ją na mieszkania dla robotników.

Proletariat kijowski przeforsował uchwałę w sprawie zamiany 6 cerkwi na mieszkania robotnicze i usunięcia z miasta kleru.

Równocześnie prasa moskiewska prowadzi zażartą kampanię przeciwko utrzymywaniu przez państwo klasztoru św. Trójcy w Sergiejewie, zamienionego na muzeum, zawierające beczenny zbiór ikon, dowodząc, iż państwo utrzymuje w tym celu 26 urzędników kosztem 60 tys. rb. rocznie. Prasa żąda zamiany klasztoru na spichrz lub ochronkę dla dzieci proletariatu.

Nowy przelot nad Atlantykiem.

Lotnicy francuscy wylądowali w Brazylii. Przy lądowaniu jeden z nich odniósł ranę.

Londyn, 17. 12. (PAT.) Reuter donosi z Rio de Janeiro, że lotnicy francuscy Charles i Larre Borgas przelecieli Atlantyk z Europy do Ameryki poł., jednakże lądując w pobliżu Baracaja w prowincji Rio Grande w Brazylii, ulegli wypadkowi.

Według niepotwierdzonej dotychczas wiadomości, jeden z lotników ma być ciężko ranny.

Paryż, 17. 12. (PAT.) Według ostatniej wiadomości, otrzymanej z Rio de

Janeiro przez Ag. Havasa, Larre Borgas wyszedł z wypadku bez szwanku, natomiast lekkie rany odniósł lotnik Charles.

Wiadomość ostatnia zaprzecza ścisłości wiadomości poprzedniej i podana jest w formie całkowitej pewności.

Rekord wytrzymałości lotników i samolotu.

Paryż, 18. 12. 29. (Tel. wł.) Lotnicy Costes i Lodos przelecieli 8100 klm, bez lądowania i ustalili w ten sposób nowy światowy rekord. Ostatnio ustalony rekord lotniczy dwóch Włochów wynosił 7660 klm.

3 ofiary obsunięcia muru.

Katowice, 17. 12. PAT. Wczoraj podczas pracy w szybie „Ida” w Małej Dąbrówce zawałił się mur, wskutek czego dwóch robotników zostało zabitych a jeden ciężko ranny. Jak wykazało dochodzenie, powodem wypadku było niezabezpieczenie muru od obsunięcia się rura wodociągowa o średnicy 2-ch metrów.

Pierwszy śnieg.

Warszawa, 18. 12. 29. (Tel. wł.) Wczoraj około godz. 7-ej wieczorem padał przez krótki czas śnieg. Był to pierwszy śnieg w tym roku, który zresztą stopniał bardzo prędko.

Bydgoszcz, 18. 12. 29. Po pierwszym przymroźku, jaki mieliśmy wczorajszej nocy noc dzisiejsza dała nam pierwszy śnieg, który w całej okolicy leży warstwą do wysokości 2—3 cm. Pogoda ustaliła się słoneczna przy temperaturze wahającej się około 0.

Jubileusz ks. Biskupa Lisieckiego.

Katowice, 17. 12. PAT. Dziś dn. 17 bm. Biskup Śląski ks. Lisiecki obchodzi 25-lecie kapłaństwa. Wczoraj od była się w teatrze ku czci jubilatą uroczysta akademja młodzieży szkolnej. Wieczorem udał się ks. Biskup do Piekara, gdzie odbędzie się właściwa uroczystość jubileuszowa. Przybył tu z Poznania ks. Kardynał Hlond, ażeby złożyć ks. Biskupowi Lisieckiemu życzenia z okazji jubileuszu 25-lecia kapłaństwa.

Katowice, 18. 12. 29. (Tel. wł.) Podczas wczorajszej uroczystości jubileuszu 25-lecia kapłaństwa księdza Biskupa Lisieckiego w katedrze św. Piotra i Pawła odbyła się uroczysta Msza św. odprawiona przez Jubilatę w asyście trzech Biskupów.

Katowice, 17. 12. 29. PAT. W dniu wczorajszym przybyła do ks. biskupa dr. Lisieckiego delegacja uniwersytetu Jagiellońskiego w osobach prof. Heyera dziekana wydziału teologicznego ks. prof. dr. Bystrzanowskiego i prof. ks. dr. Archutowskiego. Delegacja w obecności p. wojewody Śląskiego dr. Grażyńskiego wręczyła ks. Biskupowi dr. Lisieckiemu dyplom doktora honorowego uniwersytetu Jagiellońskiego za prace naukowe z zakresu historii kościoła.

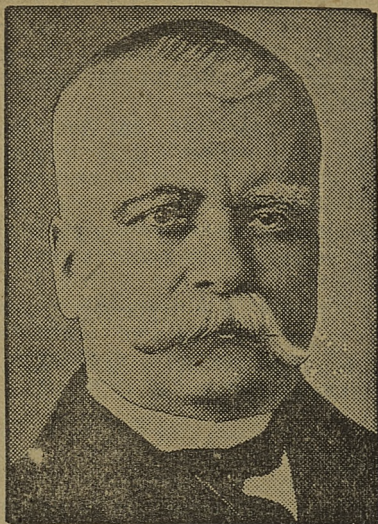
Z Izby Przem. Handlowej w Bydgoszczy.

Dnia 12 bm. odbyło się plenarne zebranie Izby Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy. Zebraniu przewodniczył prezes Izby Handlowej p. T. Wdziekoński, który zagajając obrady w gorących słowach, uczcił pamięć śp. Leona Czarlińskiego, wiceprezesa Izby.

Sprawozdanie z działalności Izby od dnia 25 września br. wraz z przeglądem obecnej sytuacji gospodarczej przedłożył dyrektor Izby p. Wcisło. W wyborach kartkami wiceprezesem Izby z sekcji przemysłowej w miejsce śp. L. Czarlińskiego został wybrany p. Władysław Namysłowski, dyrektor fabryki wapna i cementu Piechcin I. A. Do Państwowej Rady Kolejowej wybrany został prezes Izby, a członkiem Komisji Komunikacyjnej nowy radca Izby p. Stanisław Mańczak z Chodzieży. Do Wojewódzkiej Rady Wodnej delegowała Izba p. inż. Rolbieskiego (ponownie) i p. dyrektora Fr. Siemiradzkiego. Obszerny referat o uruchomieniu zakładów badawczych masła Izby w Miasteczku i Drawskim Młynie, przedstawił referendarz Izby p. A. Piechocki, na którego wniosek Izba przyjęła dodatkowy budżet na r. 1929 w związku z wydatkami związanymi z utworzeniem zakładów badawczych masła. Dyrektor Jankowski i Bauer poruszyli sprawę braku wagonów, jaki odczuwa przemysł drzewny w związku z tranzytem przez Polskę drzewa rosyjskiego do Niemiec, przy czym domagali się podjęcia przez Izbę kroków, a celem uzyskania niższej taryfowej dla drzewa rosyjskiego, które było przecierane w tartakach okręgu bydgoskiego.

P. Bauer omówił sprawę częstego przepisywania firm na rodzinę celem pokrzywdzenia wierzycieli a nowy radca Izby p. Mańczak postawił wniosek o podjęcie kroków przez Izbę celem uruchomienia linii kolejowej Uście-Pila. Wiceprezes Izby p. Serfkowski zaproponował bateryjne poparcie przez firmy przemysłowe i handlowe okręgu Izby wydawnictwa jubileuszowego, mającego się ukazać w związku z 10-letnim jubileuszem oswobodzenia m. Bydgoszczy. Wniosek ten zebrani zaakceptowali.

SAMOLOTEM PODRÓŻUJESZ NAD CHMURAMI I OPARAMI, W SŁOŃCU I W CZYSTYM POWIETRZU.

Prezydent senatu greckiego, dawniejszy premier Zaimis, wybrany prezydentem republiki greckiej w miejsce Konduriotisa, który ustąpił. Grecja dzisiejsza liczy 5 850 000 mieszkańców. Zajmuje ona 127 337 km kw. obszaru (1/3 obszaru Polski.)

Po okulary

do Zakaszewskiego, Centrala Optyczna

Bydgoszcz - Gdańska 7

dział optyka, dział II. fotografia, dział III. radio.

Uгода Francji z Watykanem.

Paryż 17 12 (Tel. wł.) W ostatnich czasach szeroko rozeszła się w Rzymie pogłoska o rzekomo zamierzonym konkordacie pomiędzy Francją a Watykanem. Omawia tę sprawę również paryski „Excelsior”. W kołach oficjalnych zaprzeczają tę wersję według której obecny status quo, wypływający z uchwał separacyjnych, miałby być zmieniony. Jednakże w wieści tej jest pewna doza prawdy. Nie chodzi mianowicie o konkordat w dosłownym znaczeniu tego słowa, ale o pertraktacje, które zamierzaliby do uregulowania istniejących stosunków, wypływających właśnie z tego prawa.

Byłoby więc to znalezieniem uproszczenia oraz usunięciem niektórych istniejących zadrzań między Stolicą Apostolską a Francją i chociaż nie stanowiłby jeszcze w dosłownym znaczeniu tego słowa konkordatu stałoby się niewątpliwie oznaką pożądanego polepszenia się stosunków.

Przy rozmaitych niedomogach naturalna woda gorzka Franciszka Józefa działa przyjemnie i znacznie zmniejsza te dolegliwości, często nieraz mała ilość działa już pewnie. Prace lekarzy ginekologów jednogłośnie stwierdzają łagodne działanie wody Franciszka-Józefa, która nadaje się do delikatnego ustroju kobiecego. n 1754

Zamach w Serbji.

Wiedeń 17 12 29 (Tel. wł.) Z Zagrzebia donoszą, że w katedrze tamtejszej znaleziono maszynę piekielną. Władze bezpieczeństwa w fakcie tym widzą związek z nabożeństwem, które odbyć się miało dzisiaj w katedrze z okazji urodzin króla Aleksandra. Na torze kolejowym pomiędzy Białogrodem i Zagrzebiem znaleziono w kilku miejscach podrzucone bomby. Policja dokonała licznych aresztowań pomiędzy organizacjami komunistyczno-archaistycznymi.

Najszybsze pociągi europejskie

Berlin, 16. 12. (Radjo.) Według statystyki kolejowej, najszybszym pociągiem niemieckim jest obecnie pociąg pospieszny, kursujący na linii Hannover — Hagen w Westfalji. Przeciętna jego szybkość wynosi 90,7 km. na godzinę.

Szybkość tego pociągu przewyższają w Europie jedynie dwa ekspresy, jeden angielski i jeden francuski, z których pierwszy, najszybszy w Europie, osiąga 106,6 km. na godzinę, a drugi 99,9 km.

Słynne dotychczas ze swej szybkości nowojorskie ekspresy specjalne jeżdżą obecnie z przeciętną szybkością za ledwie 77,3 km. na godzinę.

„BRAK UCZUCIA NA BÓLE ZWIERZĄT
JEST CZARNĄ PLAMĄ LUDZKOŚCI”

Nowi kardynałowie.

Na tajnym konsystorzu papieskim proklamowano 6 nowych kardynałów oraz mianowano biskupów i arcybiskupów. Papież o paktach laterańskich.

Citta del Vaticano, 16. 12 (PAT.) Ag. Stefaniego podaje:

Dziś odbył się tajny konsystorz w obecności członków kurji oraz kardynałów, przebywających w Rzymie. Papież proklamował 6 nowych kardynałów oraz mianował nowych arcybiskupów i biskupów.

W przemówieniu, wygłoszonym do św. kolegium kardynałów, mówiąc o paktach laterańskich, Papież zaznaczył:

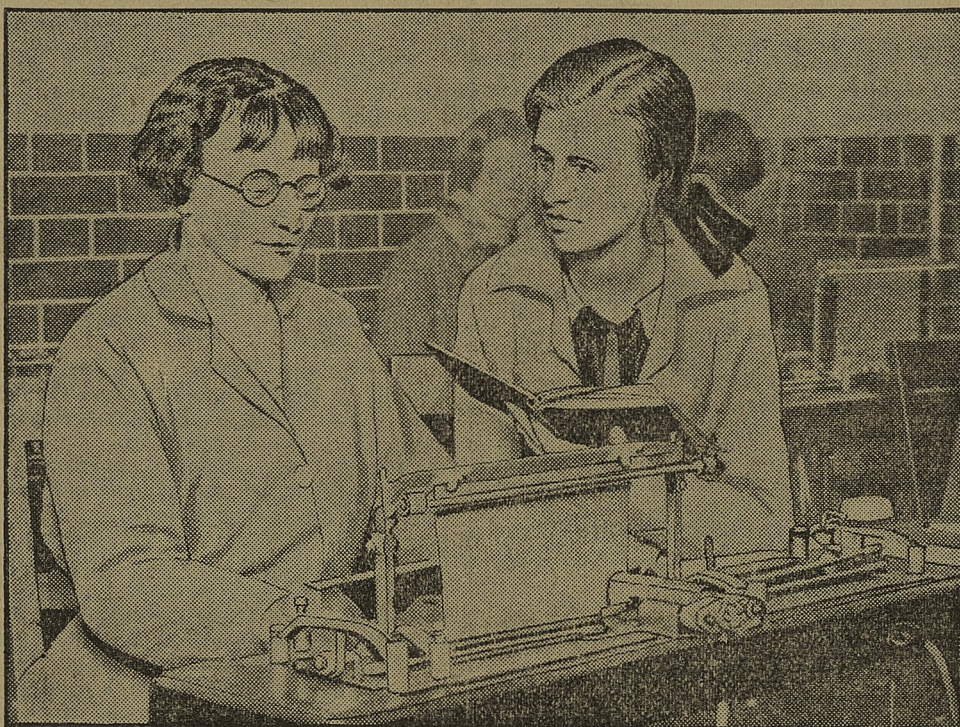
Po uzyskaniu publicznego uznania suwerenności władzy cywilnej Papieża, na pełnym zabezpieczeniu godności naszej i waszej, uznaliśmy za stosowne okazać pojednawczość co do pozostałych kwestyj. Sądymy, że uступliwość ta z biegiem lat nie okaże się szkodliwa dla sprawy zbawienia dusz. Ojciec św. opiera tę nadzieję na ufnosci w opiekę Niepokalanej Matki Boskiej z Lourdes oraz w miłosierdziu Serca Jezusa, których święta zbiegły się z dniem podpisania i ratyfikacji układów, oraz na poczuciu sprawiedliwości i ducha religijnego synów włoskich. Nadzieje te

zmocnia ostatnia pełna uprzejmości wizyta pary monarszej oraz książąt, którzy publicznie stwierdzili wznowienie przyjaźnych stosunków.

W dalszym ciągu Papież wspominał o konwencjach i paktach, zawartych z Portugalją, Rumunją i Prusami oraz o obchodach rocznic wielkich wydarzeń religijnych, podkreślając w końcu zapal pobożnych, którzy za przykładem władz państwowych zdążali z całego świata, aby uczcić w Rzymie jubileusz papieski.

Ojciec św. zapowiedział wydanie w najbliższym czasie encykliki, w której zamierza szerzej omówić liczne szczęśliwe wydarzenia tego roku.

Rzym, 17 12 (Tel. wł.) Na wczorajszym tajnym konsystorzu Ojciec Św. nadał godność kardynalską następującym dostojnikom: Prymasowi Portugalji, Prymasowi Irlandji, Arcybiskupami Paryża, Palermo i Genui, b. Nuncjuszowi w Berlinie msgr. Vacelli.

Przed 100 laty nauczyciel pewnego paryskiego zakładu dla niewidomych, Louis Braille wynalazł alfabet, za pomocą którego czytać może każdy niewidomy. Dzisiaj już istnieją maszyny do pisanja tym systemem. Braille liczył dopiero 20 lat, kiedy wynalazł alfabet, błogosławiony przez wielkie rzesze niewidomych.

Nowy gabinet Venizelosa.

Ateny, 16 12 PAT. Nowoutworzony gabinet Venizelosa składa się z tych samych osób, co poprzedni. Jedyne teke ministerstwa zamiast Gonatasa objął Karapana jotes

Ofiary krabu giełdowego.

New York 17 12 29. (Tel. wł.) Z Kanady donoszą, że kanadyjski kupiec Day zamordował żonę i siedmioro dzieci, podrywając wszystkim gardła brzytwa. Następnie sam popełnił samobójstwo. Przyczyną tego kroku była rozpacz z powodu straty całego majątku podczas ostatniego krachu na giełdzie nowojorskiej.

Biesiedowski pisze...

Paryż, 16. 12. (PAT.) Oprócz dziennika „Poślednie Nowosti”, który w dalszym ciągu regularnie drukuje pamiętniki b. radcy poselstwa sowieckiego w Paryżu Biesiedowskiego, wyjątki z tych pamiętników zaczął umieszczać od wczoraj dziennik „Le Matin”.

Pierwszy artykuł w tem piśmie omawia zamiar G. P. U. wysadzenia w powietrze polskiego sztabu generalnego i trybun, na których w czasie uroczystości odsłonięcia pomnika ks. Poniatowskiego zasiadał rząd polski z marsz. Fochem oraz wieloma dyplomatami.

Prezydentem Szwajcarii na rok 1930 wybrano radcę związkowego Jana Marję Musy, członka partji katolicko-konserwatywnej. Szwajcarię na obszarze 41 298 km kwadr. (Polska 388 000 km kw.) liczy 3 950 000 mieszkańców.

Unieważnienie wyborów sejmowych

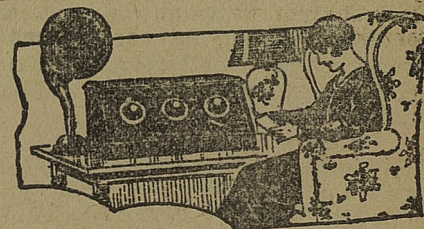
Warszawa, 17. 12. (tel. wł.) Sąd Najwyższy po rozpatrzeniu sprzeciwów w sprawie wyborów do Sejmu z okręgu sandomierskiego Nr. 22, unieważnił wybory, wskutek czego tracą swe mandaty wybrani tam dwaj członkowie „Wyzwolenia”, dwaj P. P. S. i jeden Stronnictwa Chłopskiego. Rozpisane będą nowe wybory.

Francja zamierza zmienić swoich dyplomatów.

Paryż, 16 12 (Tel. wł.) „Petit Parisien” zapowiada przesunięcia na francuskich placówkach dyplomatycznych, które nastąpić mają w najbliższym czasie.

Przedewszystkiem nastąpią mianowania nowych posłów w Sztokholmie i He'singforsie a poatem mówią oprze sunięciu na stanowisku ambasadora w Warszawie, jak również ustąpieniu ambasadora w Berlinie.

P Laroche ma objąć bardzo ważną placówkę.

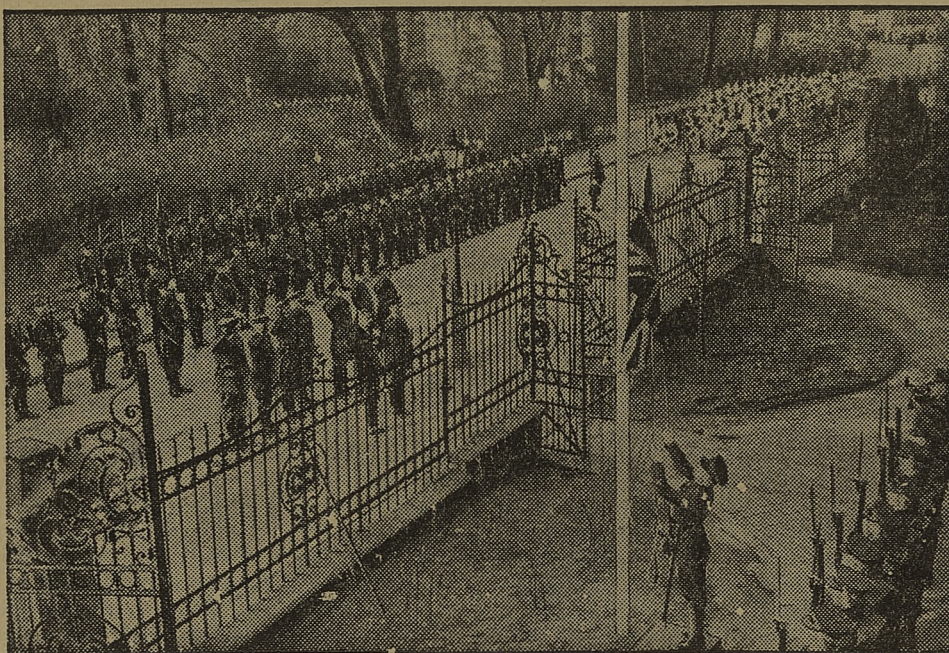
Programy radiofoniczne.

Czwartek, 19 grudnia 1929.

Warszawa, 212,5 kc., 12 kW., 1411,7 m.
12.40. Koncert szkolny z Filh. Warsz.
16.15—17.15. Muzyka z płyt gramof.
17.45. Koncert kameralny.
20.30. Koncert wieczorny.
23.00—24.00. Muzyka taneczna.

Poznań 896 kc., 1,5 kW. 334,8 m
12.40—14.00. Transm. z Warsz.
17.45—18.45 Transm. z Warszawy.
20.30—21.30. Koncert muz. niemieckiej.
21.30—22.15. Sluchowisko „Wigilia”.

Katowice 734 kc., 10 kW. 408,7.
12.10—14.00. Transm. z Warszawy.
16.20—17.15. Koncert z płyt gramof.
17.45—18.45. Koncert z Warszawy.
20.30—21.30. Muzyka z Warszawy.
21.30—22.15. Transm. z Poznania.

Po opróżnieniu drugiej strefy okupacyjnej w Nadrenji: 1) zdjęcie sztandaru angielskiego w Wiesbaden, 2) szef nadreńskiej komisji koalicyjnej, Firard (w środku), z lewej strony głównodowodzący angielską armją okupacyjną Sir William Thwaites.

Józefowi Weyssenhoffowi uroczyste wręczono nagrodę literacką miasta Poznania.

Poznań, 18. 12. (Tel. wł.)

Wczoraj o godz. 1 w poł. w sali Odrodzenia ratusza poznańskiego odbyło się uroczyste wręczenie dyplomu i nagrody literackiej stoł. m. Poznania im. Jana Kasprowicza tegorocznemu laureatowi p. Józefowi Weyssenhoffowi.

Przemówienie prez. Ratajskiego.

Szczęśliwej i radosnej uroczystości jesteśmy świadkami.

Oto strażnica Zachodniej Polski, odwieczny gród piastów składa hołd pracy i zasłudze literackiej wybitnego przedstawiciela umysłowości, odzwierciedlającej ducha kresów wschodnich. W tem, że właśnie Józef Weyssenhoff otrzymuje nagrodę literacką miasta Poznania, widzę nietykalny przypadek. Nie przypadkowym zbiegiem okoliczności jest ta uroczysta chwila dnia dzisiejszego a raczej wynikiem starego prawidła, że krańce stykają się. Przedstawiciele kresowych dzielnic w ogniu walki tyle zyskali wspólnych sobie przymiotów — umysłu i charakteru, że są sobie tem samem bliżsi, poznawają się łatwiej, rozumieją się lepiej, niż ludzie, wyrosli zdala od niebezpieczeństw, w beztrudnym życiu czy użyciu, nie przywykli do codziennego trudu walki pogranicznej. Logicznym więc spłotem i w tym wypadku Kresy Wschodnie i Zachodnie łączą się w serdecznym zrozumieniu przeszłości i przyszłości.

Wielki mistrzu słowa i miły Laureacie!

Kołyską Twoją stała na wschodnich rubieżach, na Podlasiu, na ziemi przeklętej krwią ludności, przełaną za polskie ideały, za utrzymanie wiary i języka.

Wyrosłeś w atmosferze beznadziejnej, — jak się ludzkiemu rozsądkowi wydawało, — w walce z zaborcą, w popowstaniowej erze hasła pracy organizacyjnej, kiedy zmilkła pieśń rewolucyjna a przeważna i rozważna część społeczeństwa uważała za właściwsze pogodzić się chwilowo z losem niewolnym, pragnąc wykuć przyszłość narodu młotem i kielnią. Wychowałeś się w czasie

Przemówienie prof. Rudnickiego.

Następnie przemawiał wiceprezes Zw. Zaw. Literatów Polskich w Poznaniu, prof. U. P. dr. Mikołaj Rudnicki, który podkreślił najbardziej charakterystyczne cechy twórczości Czcigodnego Laureata.

Przedewszystkiem cenimy i podziwiamy w Czcigodnym Laureacie — mówił profesor Rudnicki — ogromny i nader subtelny dar obserwacyjny. Ten dar stanowi także podstawę odczucia przyrody i wszelkich jej piękności oraz daje właściwy fundament pod te nauki dobra i pożytku, które z dzieł architekta literackiego wynikają. Dalej spokój i ogromne zrównoważenie artystyczne, które zawsze utrzymuje Czig. Laureata na stopniu zupełnego obiektywizmu artystycznego wobec opisywanych wypadków i osób. Nigdy nie widzi tam — subiektywnych uprzedzeń, w jakimkolwiek kierunku. Wyraża i nieraz zaznacza surowość względem niektórych „typów“, ludzi, prądów, grup społecznych — — zawsze jest uzasadniona obiektywną ich wartością moralną lub pożytkową. — Wreszcie niezwykła prostota i zarazem wielka elegancja opowiadania — oto — obok spokoju — główne cechy stylu J. Weyssenhoffa — artyści i poety.

Czcigodnego laureata wśród gorących oklasków wprowadził do sali, w której zgromadzili się przedstawiciele sfery kulturalnych miasta Poznania, prezydent Ratajski, który też zagaił uroczystość następującym przemówieniem

najsroźszego ucisku politycznego, gdy naród polski stał się cichy w pogrobowej zadumie, przyjmując podawane mu przez przywódców gorzkie pigułki utylizmu, pozytywizmu, trzeźwości politycznej, a pocieszając się prawdą filozoficzną „cogito ergo sum“. A jednak niezłamany przetrwałes czasy najprzykrejsze w pełnej twórczości ducha i dzisiaj żywy bierzesz udział w radosnym zwycięstwie prawa i sprawiedliwości, uczestniczysz w wielkim święcie zjednoczenia dusz polskich, ciesząc się szczególnie ze zbliżania się do najbliżej linii bojowej na zagrożonych placówkach kultury polskiej na kresach walcących.

W dojrzałym wieku przybyłeś do nas w Poznańskie, zapoznałeś się z naszą umysłowością i w ostatniej ze swych powieści odtworzyłeś wycinek życia wielkopolskiego ze zwykłą u siebie wytwornością stylu, subtelną analizą uczuć, wyborem znawstwem ludzkich słabostek.

Nagrodę życia płodnego otrzymałeś, Czcigodny Mistrzu, w szczęściu odzyskanej Ojczyzny. Do szczęścia tego dorzucamy skromny kwiat uczuć własnych, wyrażając Ci serdeczną podziękę za trud życiowy i całokształt twórczości literackiej, za te bezcenne skarby myśli Twej, stanowiące trwały dorobek piśmiennictwa polskiego.

Składamy ci w ofierze nagrodę literacką miasta Poznania imienia Jana Kasprowicza, prosząc o przyjęcie jej jako hołdu stolicy Wielkopolski dla koryfeusza kultury polskiej, którąś podniósł na obu krańcach Polski do wyżyn, godnych narodu wielkiego.

Cześć Józefowi Weyssenhoffowi!

Do tych zasadniczych zalet wysokiego talentu pisarza dołączają się niemniej wspaniałe właściwości Józefa Weyssenhoffa — człowieka i obywatela, dobrego i zacnego Polaka, miłującego z całej duszy Polskę realną, taką, jaka ona jest — bez wyboru, ale i bez zamykania oczu na wady i przywary, na cnoty i zalety poszczególnych osób, koteryj, warstw i klas społecznych.

Józef Weyssenhoff umiłował przyrodę polską i zrozumiał jej głęboki wewnętrzny związek z duszą człowieka. Toteż „Puszcza“ i „Soból i panna“ będą po wieczne czasy nieśmiertelnymi pomnikami tej miłości a każdy, kto przeczyta te wspaniałe poematy — musi się w tej przyrodzie rozkochać.

Józef Weyssenhoff ukochał wszystkie stany, wszystkie warstwy społeczeństwa polskiego, ale nie zamykał oczu na ich wady i zalety. Z zalet tworzył wspaniałe ideały w swej duszy, których projekcje i ucieleśnienia pozostają na zawsze wzorem charakteru, zacności, kultury umysłowej i dzielności elementu polskiego.

Z tego umiłowania ojczystej przyrody i ludzi, składających się na żywe ciało ojczyzny, wyrosła ta wspaniała, głęboka, serdeczna, prosta, rozumna,

jasna, realna i zabiegliwa miłość Polaki jako narodu, jako społeczeństwa, jako państwa, jako misji dziejowej, jako terytorjalnej całości.

Józef Weyssenhoff dał tej miłości wspaniałe dowody w swych dziełach sztuki oraz w swych pismach i pamphletach politycznych (Sprawa Dołęgi, Cudno, Dni polityczne, Hetman).

Nie lubił pasażerów żydowskie-

Tekst dyplomu.

„Komitet Nagrody Literackiej stołecznego miasta Poznania uchwalili przyznać nagrodę literacką stołecznego miasta Poznania imienia Jana Kasprowicza za rok 1929 Czcigodnemu Panu Józefowi Weyssenhoffowi za całkowitą działalność na polu literatury polskiej, a w szczególności za to, że w dziełach Jego kojarzą się harmonijnie artyzm wielki i myśl głęboka; za to, że w dziełach tych duszą wielkiego poety odkrywał piękno przyrody polskiej i szerzył miłość ku ziemi naszej; za to, że twórczość Jego oparta jest o głębokie pokła-

go — i zachłanności naszych wrogów, w szczególności brutalstwa, ordynarności i chciwości pruskiej na nasze dobro, oraz gwałtowności i zdziczenia rosyjskiego.

Józef Weyssenhoff dał dowody, że kocha swój naród, obserwował go pilnie, stwarzał i przetwarzał ten naród idealnie w swych typach lub starał się eliminować zeń niektóre elementy — był jego wychowawcą i nauczycielem...

Cześć i sława Mu za to!

Po przemówieniu prof. Rudnickiego prez. Ratajski odczytał dyplom i wręczył go laureatowi.

Przemówienie Józefa Weyssenhoffa.

Uroczystość zakończyło następujące przemówienie laureata:

Panie Prezydencie stołecznego miasta Poznania i wielce Szanowni Panowie!

Nagroda, którą otrzymuję, napelnia mi serce radością i dziękczynieniem, o czem nie potrzebuję zapewniać zgromadzonych tu Panów. Chce tylko zaznaczyć, że ta nagroda, oprócz swej nominalnej ceny, ma dla mnie osobliwą wartość i urok.

W długim już okresie pracy literackiej moje zamiary pisarskie były rozmaite. Uprawiałem satyrę, romans i sielankę, powieść obyczajową i nawet zakazany przez pedantyczną krytykę rodzaj: społeczną powieść historyczną. Starałem się o styl własny, przestrzegałem pilnie czystości i ozdoby mowy polskiej. Ale niezależnie od literackiego rodzaju moich utworów, w każdym pilnowałem naczelnego zadania — przysłużenia się ojczyźnie. Nie w formie zwyczajnego moralu lecz przez budzenie pożytecznego namysłu i rozpalać chwalebnych uczuć. Zyskałem liczne rzesze czytelników, odczuwających sympatycznie ten mój zamiar główny. I krytyka była dla mnie naogół łaskawa.

Ale nadeszły czasy przenikania do krytyki polskiej prądów obcych... międzynarodowych, wypływających z literatury twórczej jej pierwiastki „nacio-

nalistyczne“, gdyż tak przezwańo patriotyzm i usiłowano rugować go, jako przywarę i wsteczność. — Tej nowej krytyce zacząłem nie podobać się, co mnie jednak nie zepchnęło z drogi obranej, na której wytrwam do końca.

Na szczęście, pozostała jednak i opinia rdzennie polska o twórczości literackiej a opinia ta zachowała się w najczystszej postaci na ziemi Wielkopolskiej i w stołecznym jej mieście Poznaniu, gdzie szczerza służba ojczyźnie zawsze pozostaje najwyższym zadaniem, powszechnym zajęciem i tytułem do szczytnego odznaczenia. Te zapewne pobudki skłoniły Was, wielce szanowni Panowie, do ofiarowania mi tegorocznego lauru poznańskiego.

Wyraziłem już w liście do czcigodnego Prezydenta miasta i przewodniczącego Komitetu nagrodowego, że, gdyby mi był dany wybór pomiędzy nagrodami literackimi całego kraju, wybrałbym bez wahania poznańską. Ta mi była zasadniczo i serdecznie najpożądalszą.

Składam zatem Wam, przeznaczeni Panowie, gorące dzięki za uszczęśliwienie i zaszczyt, któremi raczyliście mnie obdarzyć.

Po uroczystości odbyło się śniadanie, wydane przez miasto na cześć laureata i zaproszonych gości.

Przeszło 20 000

osób zaabonowało już „Wielkopolską Ilustrację“

Dlaczego? Bo jest stałą i najmiłą rozrywką dla starych i młodych w każdym polskim domu,

Egzemplarz okazowy wysyła na żądanie bezpłatnie: Administracja, Poznań Św. Marcin 70.

KAPITAN DANRIE

ŚMIERĆ EUROPIE

(Ciąg dalszy)

105)

VI.

Morze pokryte było niezliczonymi szczątkami, jak po wielkiej bitwie morskiej. Wszędzie pływały strzaskane maszyny, połamane drągi z żagłami, wyrzucone łodzie. Zdawało się, że nocny wybuch wstrząsnął nawet morzem, gdyż bałwanilo się dziś, jak po burzy, choć wczoraj było gładkie, jak zwierciadło.

Tysiące trupów wypływało na powierzchnię wody, niektóre były okropnie pokaleczone. Prąd pędził je ku wybrzeżu, gdzie stali murzyni z bosakami.

Flota międzynarodowa już nie istniała. Ocalały tylko statki tureckie.

Był to pogrom tak niesłychany w dziejach, że w Europie pomimo deszczu, nie chcieli w niego uwierzyć.

Kiedy na koniec nie można już było wątpić o klęsce, trwoga ogarnęła świat stary. Ludzono się dotąd, że ruch islamu nie ma wielkiego znacze-

nia i da się znieść z łatwością. Zagłada floty od razu zdarła z oczu zasłonę.

Ci murzyni, których dotąd uważano jako rasę niższą, stworzoną do niewoli, ci muzułmanie na pozór przeżyli i gnusni, że rozproszone swarzące się między sobą narody, w przeciągu kilku miesięcy odniosły dwa świetne zwycięstwa i dowiodły, że potrafią stawiać czoło dotychczasowym swoim ciemiężcom.

W Europie zrozumiano, że tylko zupełne zjednoczenie sił może być ocaleniem od zagłady.

Po zniszczeniu floty, nikt już teraz nie wątpił, że walka przybierze tytaniczne rozmiary. Wódz czarnej armii posiadał potężne środki i z pewnością nie ograniczy na Afryce pola swego działania. Dwie rasy miały się zmierzyć z sobą; która z nich zwycięży?

Nikt nie śmiał odpowiedzieć na to pytanie, zbrojono się tylko gorączkowo, armje stały w pogotowiu, a za inicjatywę Francji zwołano kongres międzynarodowy.

W chwili, kiedy miał się zebrać, nadeszły przerażające wieści z Indji. Anglija z kolei poniosła tam niesłychaną klęskę: cała jej armja, licząca 35 tysięcy wyborowego żołnierza, została

zgnieciona pod Haiderabad, przez 500 tysięcy zbuntowanych Indusów i Muzułmanów, pod dowództwem Alledina.

Sepoje na początku bitwy zbiegli z szeregów i przyłączyli się do swoich współwyznawców. Wszyscy oficerowie zostali wymordowani, a płomień buntu całe ogarnął Indje.

Po tem świetnym zwycięstwie, wyznawcy Buddy i muzułmanie rozłączyli się, pierwsi zajęli się podbojem reszty półwyspu, drudzy podążyli na północ, ażeby się połączyć z sultaniem.

Jednocześnie w Persji wybuchnęła rewolucja: Schach, związany z Anglią tajnem przymierzem, nie chciał się przyłączyć do ogólnego ruchu muzułmańskiego i został zaduszony w swoim pałacu. Jenerał Khiwaz, dowódca gwardji, objął kierunek powstania i uformował trzy armje, które podążyły w stronę Tygru i Eufratu.

Wypadki w Afryce wstrząsnęły także Chinami, tem olbrzymiem czterystomiljonowym państwem, które od czasu klęski, poniesionej w wojnie z Japonją, pozostało w odrętwieniu i nieruchomości. Czterdzieści milionów muzułmanów, stanowiących małą częśćkę jego ludności, zaczęło się burzyć.

Największym jednak ciosem dla W.

Brytanji była utrata Suez, zdobytego przez Mahdyków, którzy na dromaderach przebyli w ciągu trzech dni 190 kilometrów piaszczystej pustyni i znieśli napadli na załogę angielską. Odtąd Mahdi stał się panem cieśniny, zamykając Anglikom drogę do Indji.

W Londynie zapanował wielki popłoch. Chciano odebrać cieśninę za jakąkolwiek cenę, ale wysłane posiłki musiały podążyć do Aleksandrii, zagrożonej przez Snussich, i do Kairu, gdzie pośpiesznym marszem zdążała druga armja Mahdi'ego.

Zaraz nazajutrz po wysadzeniu w powietrze floty, okręty tureckie wzięły się do bombardowania twierdzy Perim. Przez cały dzień huk armat rozlegał się w cieśninie, ale ku wieczorowi ogień angielski osłabł i sultan już nie wątpił, że Perim następnego dnia podda się.

Ta kanonada ani na chwilę nie opóźniła przeprawy, która odbywała się o kilka kilometrów dalej, w miejscu wskazanym przez Omara. Od świtu, tysiące tratw i łodzi, do których przyłączyły się szalupy i czółna parowe eskadry tureckiej, przewoziły na brzeg azjatycki murzynów, konie, wielbłądy i słonie.

KALENDARZYK

Środa, 18 grudnia 1929. † S. dz. Gracjana B W
Wschód sł. 7 m 40 — Zachód sł. g. 15.25
Czwartek, 19 grudnia 1929 r. Darjusza i Nemejusza M m.
Wschód sł. g. 17.41 — Zachód sł. g. 15.26

Dział nocny aptek:

Od dnia 16. 12. do dnia 20. 12. 1929 r.
Apteka Piastowska Plac Piastowski
Apteka pod Złotym Orłem, Stary Rynek.

Kalendarzyk teatralny.

Środa: „Królowa miliardów”.
Czwartek: „Królowa miliardów”.
Piątek: „Wiatr od północy”.
Sobota: „Królowa miliardów”.
Niedziela, godz. 4: „Cudowny pierścień”.
Niedziela, godz. 8: „Królowa miliardów”.
Poniedziałek: „Ziemia uśmiechu”.
Wtorek: teatr nieczynny.
Środa, godz. 8: „Królowa miliardów”.
Czwartek, godz. 1: „Cudowny pierścień”.
Czwartek, godz. 4: „W czepku urodzony”.
Czwartek, godz. 8: „Ziemia uśmiechu”.
Piątek, godz. 8: „Królowa miliardów”.
Sobota: „W czepku urodzony”.
Niedziela, godz. 12.15: koncert Morsztynówny.
Niedziela, godz. 4: „Cudowny pierścień”.
Niedziela, godz. 8: „Królowa miliardów”.
Poniedziałek: „Ziemia uśmiechu”.
Wtorek, godz. 8: Wielka Rewja „To możesz opowiadać swojej babci”.
Wtorek, godz. 11: Wielka Rewja „To możesz opowiadać swojej babci”.

Co grają w kinach?

Corso: Biali Indianie.
Kryształ: Skazaniec ze Stambułu.
Marysienka: Płodność.
Nowości: Hotel Atlantic.
Oko: Podzwrotnikowe szaleństwo.
Paw. Piętno hańby — Współczesny dramat.

Muzeum Miejskie przy Starym Rynku.
Obecnie wystawa Warszawskiego Zrzeszenia Artystów Plastyków. Otwarta codziennie od 10 do 3 popoł. W niedzielę i święta od godz. 11 do 2.30.
Wypożyczalnia książek „Lektura”, ulica Gdańska 141, dział polski i francuski, otwarta codziennie od 8 rana do 6 wieczorem. Telefon 17-39.

Wykłady religijne.

Z ramienia Ligi Katolickiej parafii św. Trójcy wygłosi p. Piotrowski w środę, 18 bm., o godz. 7 wiecz. w Domu Katolickim na Wilczaku, ul. Miedza 2, wykład na temat: „Żydz w nowej Polsce”. Ponadto wygłosi ks. Staszak referat z chwili bieżącej. Uprasza się o liczne przybycie.

Odczyt o Clemenceau.

W niedzielę, dnia 15 bm. w przepelnionej sali Klubu Polskiego odbył się odczyt o Clemenceau, wygłoszony przez panią prof. Marię Regamey.

Dr Wiecki, jako prezes Tow. Przyjaciół Francji, które było organizatorem obchodu na cześć tego wielkiego męża stanu i przyjaciela Polski, otworzył zebranie i wygłosił przemówienie, w którym zaznaczył, że przywiązanie Francji dla Polski nie jest kwestią tylko polityki, potępianą przez jednych, a aprobowaną przez drugich, lecz to przywiązanie musi być kwestią życiową, skoro dwaj mężowie stanu o tak odmiennych charakterach i przekonaniach, jeden skłaniający się ku prawicy drugi skłaniający ku lewicy, Foch i Clemenceau, mogli być równocześnie wielkimi przyjaciółmi Polski.

Następnie p. Regamey wygłosiła interesujący co do treści i formy odczyt, opowiadając o życiu Clemenceau, biorącego udział we wszystkich zdarzeniach politycznych Francji w przeciągu ostatnich 60 lat. Prelegentka mówiła o nadzwyczajnym ruchu literatury „Starego Tygrysa” i wyrażała przekonanie, że jest on przykładem energii i odwagi dla wszystkich społecznych.

— Z Teatru Miejskiego. Repertuar tygodnia bieżącego jest pod znakiem „Królowej miliardów”, która wypełni oprócz piątku wszystkie dni do niedzieli włącznie. Jak było do przewidzenia, wczorajsza premiera tej melodyjnej operetki zdobyła sobie pełny sukces. Szczególnie akt II, ujęty w wspaniałą szatę dekoracyjną F. Krassowskiego. — W niedzielę po południu o godz. 4 ciesząca się rekordowym powodzeniem premiera bajka Warneckiego „Cudowny pierścień”. Kasa teatru rozpoczyna na to przedstawienie przedsprzedaż biletów po cenach najniższych z dn. dzisiejszym.

KOSMETYKA WYTWORNEJ PANI...

LADY CREAM CAZIMI

Idealny podkład pod puder, ożywia i zmiekcza naskórek, nadaje aksamitną gładkość, chroni od szkodliwego działania wiatru i mrozu, zapobiega pękaniu skóry i podnosi naturalną świeżość cery.

— Z Tow. Pomocy Naukowej im. K. Marcinkowskiego. Szanownych p. p. Kolektorów Tow. Pomocy Naukowej im. K. Marcinkowskiego na powiat bydgoski wiejski, proszę o łaskawe śpieszne zebranie składkę za rok 1929 i doreczenie ich skarbnikowi ks. prob. Szwedowskiemu w Osielsku. Czasu są ciężkie, lecz chodzi o głodującą przyszłość narodu, o naszą uczyć się młodzież. Przy dobrej woli stać na skromny datek każdego, dlatego zanoszę do znanego z swej ofiarności obywatelstwa naszego powiatu usilną prośbę o ułatwienie p. p. Kolektorom ciężkiego zadania i chętnie złożenie ofiary na cel tak szlachetny. Dr. Szukalski, przewodniczący komitetu

— Obchód gwiazdkowy dla wdów i sierot po pracownikach kolejowych. Tradycyjnym zwyczajem urzędu Bydgoskiego Komitetu Niesienia Pomocy Wdowom i Sierotom po pracownikach kolejowych, w sobotę, 21 bm., o godz. 5 po poł. w sali gmachu b. Dyrekcji Kolejowej przy ul. Dworcowej, obchód gwiazdkowy dla wdów i sierot po pracownikach kolejowych. W sobotę z powodu braku miejsca obdzielone będą wdowy po pracownikach Oddziału Eksploatacyjnego, Drogowego oraz Mechanicznego, natomiast wdowy po pracownikach warsztatowych, obdarzone będą we wtorek, po ukończeniu pracy, w hali Głównych Warsztatów Kol. I. kl. Program obchodu gwiazdkowego w sobotę, dnia 21 jest następujący: 1) Chór Kolejarzy pod batutą prof. Kabacińskiego wykona szereg kolend w opracowaniu Galla, 2) Orkiestra Kolejarzy odegra kolendy, 3) Przemówienie księdza, 4) Złożenie życzeń oraz łamanie opłatka, 5) Wspólny śpiew, 6) Wejście gwiazdora i deklamacje sierot, 7) Rozdanie podarków.

— Czas otwarcia sklepów przed gwiazdką. Na zasadzie art. 11 lit. d ustawy z dnia 18. 12. 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu i art. 9 rozporządzenia Prezydenta Rz. P. z 22 marca 1928 r. o godzinach handlu i godzinach otwarcia zakładów handlowych i niektórych przemysłowych, sklepy handlowe w okresie przedświątecznym, t. j. od 18—23 grudnia, mogą być otwarte do godz. 20, zaś w przypadającą w tym okresie niedzielę, 22 grudnia br., dozwolone jest wykonywanie handlu od godz. 13—18 pod warunkiem, że zachowane będą postanowienia ustawodawstwa ochrony pracy.

— Zarząd Bydgoskiego Towarzystwa Wioślarskiego podaje w odpowiedzi na liczne zapytania do wiadomości, że dziesiąty jubileuszowy bal maskowy odbędzie się w sobotę, 4 stycznia, w pięknie odnowionych salach Strzelnicy.

— Podziękowanie: Bank Polski Oddział Bydgoszcz złożył na T. C. L. 100 zł. Ofiarodawcom składam serdeczne „Bóg zapłać”. Ks. Skonieczny, proboszcz.

— Zarząd Obwodowy Funduszu Bezrobocia w Bydgoszczy przypomina, że zakłady pracy podlegają zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, zatrudnionych robotników, z chwilą zatrudnienia powyżej 5 pracowników, bez względu na okres pracy tych robotników, chociażby prace przez nich wykonane trwały dorywczo z wyjątkiem kategorii robotników, wymienionych w § 3 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 marca 1925 r. (Dz. Ust. R. P. Nr. 27,

poz. 192) oraz §§ 2 i 3 Rozporządzenia Min. Pr. i Op. Społ. z dnia 27 października 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 96. poz. 896)

— Z Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia. Podajemy do wiadomości czytelników poczytnego pisma, że na całym terenie działania Zarządu Obwodowego Funduszu Bezrobocia w Bydgoszczy został uchylony sezon martwy na 1929—30 rok w stosunku do wszystkich kategorii bezrobotnych robotników sezonowych.

— Wystawa Królików i Drobiu. Mając pierwszorzędne okazy — wielokrotnie premjowane na różnych wystawach krajowych nawet złotymi medalami królików i drobiu, — dnia 15 bm. na miejsc. zgromadzeniu Tow. Hodowców Królików i Drobiu na Bydgoszcz i powiat uchwalono urządzić w Bydgoszczy wystawę królików i drobiu, w lokalu p. Kocerki, w dniach: 1, 2 i 3 lutego 1930 r. Organizacja wystawy jest następująca: 1) Kom. Reklamowanie: pp. prezes Tow. Słomiński, sekret. Holubiecki. 2) Sędziowie wystawowi: p. Trybulski, p. Beker. Delegaci do komit. sędziowskiego pp: Lemkowski, Majewski i Nowakowski. 3) Kasowość i zgłoszenia: p. Manderle. 4) Do i odstawa: p. Jaworski. 5) Komit. wystawowy: pp. Słomiński, Holubiecki i Michałowski. 6) Pielęgnowanie zwierząt wystawionych pp: Janeczak i Jaworski i będzie najęty stały stróż. Opłata za zwierzęta wystawione: Za króliki czł. Tow. od szt. 1.50, za króliki postronni od szt. 2.50, zbiorowe wystawa od 2—5 zł, gołębie 1.50, dywany i tp. na ścianie 3.00. Wstęp, czł. wystawcy bezpłatnie. Członkowie nie wystawcy 0.50, dworośli postronni 1.00, dzieci, wojsko i szkoły 0.30 zł Zarząd.

— Nowa placówka chrześcijańska. Przy ul. Długiej 3, gdzie dotychczas mieścił się żydowski skład, obuwia p. Leon Dahler (Polak z Ameryki), otworzył fryzjerski „Salon Amerykański” specjalnie dla panów Salon urządzony jest zupełnie nowoczesnie, a fachowa obsługa dba starannie o higienę. Kto raz wstąpił do „Salonu Amerykańskiego”, na zawsze pozostanie jego klientem. Polecając go bardzo naszym czytelnikom, życzymy p. Dahlerowi powodzenia na nowej swej placówce.

— Zrzeszenie Adeptów Gry Filmowej w Bydgoszczy. Z inicjatywy p. Jana Zaremby, młodego operatora filmowego, zawiązało się na terenie naszego miasta Zrzeszenie Adeptów Gry Filmowej. Na pierwszym konstytucyjnym walnym zebraniu, gdzie przybyła duża ilość zainteresowanych osób, wybrano zarząd i uchwalono statut. W skład zarządu weszli pp.: Orzechowski — prezes, Zaremba — sekretarz, Springer — skarbnik, Dobrzyński — sekretarz i inni, oraz wybrano trzech rewizorów kasy. Nowy zarząd postanowił pracować w myśl statutu, a w szczególności będzie dążył do celu, jaki mieli organizatorzy na pierwszym planie, to jest kształcenie członków na aktorów filmowych, zasilając w ten sposób wytwórczość polskiego filmu nowymi siłami, umożliwiając zdolnym członkom granie w filmie przez nawiązanie kontaktu z wytwórniami filmowymi, oraz wiele prac, związanych z filmem. Zarząd wziął się gorliwie do pracy. Lekcje gry filmowej (bezpłatne) są już w pełnym toku, przy ilości

blisko 100 osób. Na ostatnim plenarnym zebraniu urządzono konkurs między członkami na napisanie scenariusza na tle miasta Bydgoszczy do filmu p. t. „Bydgoszcz w białej szacie”, który ma być nagrany przez wytwórnię „Era-film” w Bydgoszczy tylko własnymi siłami. Zapisy nowych członków przyjmuje sekretariat przy ulicy Długiej 23 (wejście z Przesmyku) w środy i soboty od godz. 16—19. Zaznaczyć należy, że Zrzeszenia Adeptów Gry Filmowej istnieją już w innych większych miastach Polski i rozwijają się świetnie dzięki poparciu przez właścicieli kin. Przypuszczać można, iż właściciele kin poprą Zrzeszenie Adeptów Filmowych w Bydgoszczy. Jak się dowiadujemy, zapisały się do grona członków wybitniejsze osobistości ze świata literatury i sztuki. Nowej organizacji kulturalnej, która ma tak szczytne zadanie — popierać krajowe wytwórnie filmowe, życzymy serdecznie jak najświetniejszego rozwoju.

— Baczność radioamatorzy! Bardzo polecamy firmę inż. M. Brukarzewicza przy Toruńskiej 181 (tel. 1450), która dostarcza radioaparaty, części składowe domich i łąduje fachowo akumulatory. Poza tym wykonyje firma ta instalacje elektryczne dla siły i światła, telefonów, sygnalizacji, gromochronów itp.

— Stowarzyszenie Urzędników Państw. Sam. i Kom.: W czwartek, 19 bm. o godz. 7 wiecz. w parterowej sali Resursy Kupieckiej przy ul. Jagiellońskiej, odbędzie się roczne walne zebranie. Przybycie wszystkich członków bezwzględnie konieczne. Pp. kolegowi dotychczas niezrzeszonych uprasza się o przybycie na zebranie i przystąpienia do naszej organizacji. W razie nieprzybycia dostatecznej ilości członków, następne zebranie odbędzie się pół godziny później bez względu na ilość obecnych.

— Kino Corso. Jutro poraz ostatni sensacyjny dramat amerykański p. t. „Biali Indianie”. W roli głównej cowboy — akrobata Rex Bell. Nadprogram komedia p. t. „Chłopcy do wszystkiego” i „Dziennik Patka”.

— Kino Kryształ daje obraz o treści zupełnie innej od treści innych dramatów p. t. „Skazaniec ze Stambułu”. Gra Betty Amann zachwyca, Henryk George jest bardzo dobry. Poza tym komedia i tygodnik Gaumonta.

— Kino Marysienka dziś po raz ostatni wyświetlać będzie o śmiałej treści dramat p. t.: „Płodność”.

— Kino Nowości. „Hotel Atlantic” jest filmem zgoła niepowodziwym i wywołuje potężne wrażenie. Emil Jannings gra interesująco. Nadprogram interesujące aktualności, „Tygodnik”, oraz ciekawe metody „Wychowania niemowlęcia”.

— Kino Oko wyświetla dziś „Podzwrotnikowe szaleństwo”. Poza tym nadprogramowo występy na scenie. W przygotowaniu wielki program Sylwestrowy.

— Kino Paw daje wielki podwójny program „Piętno hańby”, dramat w 10 aktach z Pawłem Węgnerem w roli tytułowej i „Współczesne dziewczęta” dramat w 8 aktach.

Splószone konie. W ubiegły poniedziałek po południu splószyły się konie, należące do majątku Jankowo w chwili, gdy uczeń firmy Abraham wyprowadzał je z podwórca. Konie biegły całą siłą przez miasto, odbijając powóz o przydrożne domy, kamienie i drzewa, na skutek czego koła odpadły i powóz został poważnie uszkodzony. Jadący na powozie uczeń, nie widząc innego wyjścia, puścił konie i zeskoczył z powoza, doznając lekkich obrażeń, konie zatrzymano koło Wielowsi.

Jarmark ogólny odbędzie się w Pakości w czwartek, dnia 19 bm.

Baczność Inwalidzi Cywilni! Zebranie Związku Inwalidów Cywilnych oraz wdów sierot i starców odbędzie się w Zninie w niedzielę, dn. 29 bm. o godz. 12-ej zaraz po nabożeństwie w sali p. Woźniakowej. Rynek nr. 18. Ponieważ na powyższym zebraniu omawiane będą bardzo ważne i interesujące sprawy, zatem przybycie wszystkich inwalidów cyw. jak wdów, sierot i starców na wspomniane zebranie jest konieczne. O liczny udział w zebraniu prosi Zarząd.

JANÓWIEC, pow. Żnin.

Baczność Inwalidzi Cywilni! Zebranie Związku Inwalidów Cywilnych oraz wdów sierot i starców odbędzie się w Janówcu

Tylko do 25 grudnia b. r.

przyjmują listowi
zamówienia na prenum.

„Gazety Bydgoskiej”
na miesiąc styczeń
i I. kwartał 1930 r.

Prenumerata miesięczna

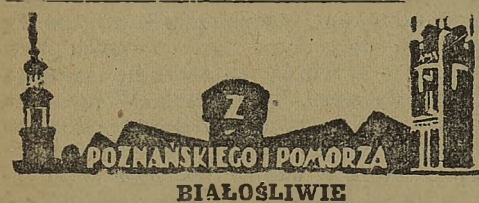
„Gazety Bydgoskiej” wynosi zatem
przy odbiorze w ekspedycji i agenturach
miejscowych zł. 2.20
z dostawą przez pocztę przy zamówieniu u
listowego „ 2.59
w agenturach zamiejscowych 2.20
z dostawą w dom przez kolporterów za-
miejscowych „ 2.50
pod opaską w Polsce „ 4.00

Wyższy radca magistracki Schalldach podczas przesłuchiwania go w sprawie afery braci Sklarków zmarł nagle na udar serca.

w niedzielę dn. 22 bm. o godz. 12-ej zaraz po nabożeństwie w lokalu p. Szelmeczki, przy ulicy Dworcowej. Na porządku obrad nader ważne i aktualne sprawy, zatem przybycie wszystkich członków na powyższe zebranie jest konieczne. O łączny udział w zebraniu prosi Zarząd.

Do urzędników emerytów. Byłych urzędników państwowych a w szczególności kolejarzy, pocztowców i t. p. jak i wódwy po urzędnikach, którzy dotychczas nie otrzymują emerytury wzgl. nie odebrali dotychczas żadnego odszkodowania są proszeni w celu zorganizowania się i wspólnego wystąpienia co jest obecnie w myśl rozporządzenia p. Prezyd. Rz. z dnia 6 8 29 Dz. Ust. 57 poz. 448 możliwe o podanie swego adresu p. Zygmunta Czapkowskiemu w Białosliwie. Na koszt odpowiedzi proszę dołączyć 50 gr. w znaczkach pocztowych.

SAMOKŁĘSKI MAŁE, pow. szubiński. Uroczysty obchód powstania listopadowego. Obchód powstania listopadowego od był się ostatniej niedzieli przed adwentem w Towarzystwie Powstańców i Wojaków w Samokłeskach. Przedpołudniem członkowie Towarzystwa wysłuchali uroczystej mszy św. w kościele parafialnym w Samokłeskach. Wieczorem odbył się uroczysty obchód w sali szkolnej, który wypełniały różne deklamacje, śpiewy oraz sztuczki amatorskie pt. Posąg w Kominie. Na koniec uroczystości odpiewano wspólnie Rotę Konopnickiej.

CHOMĘTOWO, pow. szubiński. Wieczorek kulturalno-religijny. Napozór cicha parafia Chomętowska, której duszpasterzem od niedawna jest przewielebny ks. prob. Jan Klein, dała znowu dowody impusywne go życia duchowego. Młodzieży tut. parafii, dzięki staraniom i sprężystej dłoni ks. proboszcza zorganizowana w Stow. Młodzieży Polskiej zdobyła się na nielada imprezę kulturalno-religijną. Dzięki inicjatywie ks. proboszcza i niezmordowanej pracy kier. szkoły p. Zygmunta Bałki, udała się ta uroczystość wspaniale. Chór pod batutą p. Bałki odśpiewał hymn na cześć Ojca św. Dalszy program wypełniły deklamacje p. p. Czarneckiego i Osinskiego z Jabłówki oraz Łobody z Chomętowa. Punktem kulminacyjnym tej części było bardzo pięknie i z artyzmem odegrane „Ave Maria” na dwójce skrzypiec (pp. Bałka i Kusy) oraz trzy mandoliny (panny Bałkówny). Słowa dziękczynne przew. ks. proboszcza utwierdziły w sercach słuchaczy że wzniosłe przeżyte chwile na długie czasy. Cześć zbożnej pracy.

MIECZKOWO, pow. szubiński. Uroczystość listopadowa. Wzorem innych lat Tow. Powstańców i Wojaków w Mieczkowie i w tym roku urządziło obchód listopadowy, który wypadł uroczystość. W ub. niedzielę piękny pochód z sztandarem oraz lampjonami defilował przez wieś. Następnie prezes Towarzystwa pan Boncel wygłosił referat na temat powstania listopadowego poczem dobrany zespół amatorski odegrał jednoaktówkę historyczną „Kościuszko w Petersburgu.”

RYCZYWÓŁ, pow. obornicki. Baczność Inwalidzi Cywilni. Zebranie Związku Inwalidów Cywilnych oraz wdów sierót i starców odbędzie się w Ryczywie w niedzielę dn. 22 bm. o godz. 12-ej zaraz po nabożeństwie w lokalu p. Piątkowskiego przy rynku. Na porządku obrad ważne sprawy rentowe, zatem przybycie wszystkich inwalidów cywilnych oraz

wdów, sierót i starców na wspomniane zebranie jest konieczne. O łączny udział członków w zebraniu prosi Zarząd

GOLANECZ, pow. Wągrowiec. Baczność Inwalidzi Cywilni. Zebranie Związku Inwalidów Cywilnych, oraz wdów sierót i starców odbędzie się w Golańcu w niedzielę dn. 22 bm. o godz. 12-ej zaraz po nabożeństwie w lokalu p. Kowalewskiego przy rynku. Ponieważ na wspomnianym zebraniu omawiane będą ważne i interesujące sprawy, zatem przybycie wszystkich członków na to zebranie jest konieczne. Zarząd.

STĄPOGARD. Wieczorek gwiazdkowy. Dn. 15 bm. Kat. Tow. Czeladzi urządziło piękny wieczorek w hotelu Wiedeńskim. P. Borchardt starszy tow. zagał zebranie, witając przybyłych gości. Następnie ks. prob. Heckert wygłosił dłuższy wykład o życiu katolików w Islandji, wyświetlając równocześnie stosowne obrazy. Po wygłoszeniu odpowiednich deklamacji nastąpiło rozdawanie gwiazdek.

Nominacja. Ks. wikary Chylewski z Chmielna mianowany został katechetą przy tutejszej szkole wydziałowej.

Przy bólu głowy
zazębieniu
reumatyzmie
ASPIRIN-
tabletki

Oryginalne opakowania z czerwoną banderolą i znakiem „BAYER” w kształcie krzyża są do nabycia we wszystkich aptekach.

Rocznice Powstania Listopadowego obchodziło tutejsze tow. P. i W. bardzo uroczysto. O godz. 13 barwny pochód z orkiestrą przeszedł głównymi ulicami miasta. W pochodzie kroczyła konica i piechota w dawnych strojach żołnierzy polskich. Wieczorem zespół teatralny z Tczewa odegrał bez zarzutu podniosłą, historyczną sztukę teatralną pt. Kiliński. W przerwach przygrywała orkiestra wojskowa.

Hr. Luca Orsini-Baroni, nowy ambasador włoski w Berlinie.

Z tej listy wybrani zostali: Zieliński Orpikowo, Piotrowski Kruszwica, Drogowski Tranowo, Popowski Rzepowo, Wieczorkiewicz, Bachorce. Zaznaczyć wypada że listy nr 1 i 3 zablokowały się.

Nieszczęśliwy wypadek w tut. cukrowni Dn. 12 bm. uległ nieszczęśliwemu wypadkowi Józef Szczechowski. Poszkodowany chciał przed nadjeżdżającym pociągiem przejść na drugą stronę toru kolejowego, lecz nie zdążył, więc został uderzony przez parowóz. Pomocy nieszczęśliwemu udzielił p. Dr. Hofmański. Nazajutrz uległ nieszczęśliwemu wypadkowi na placu fabrycznym Jan Grzebiecki przy wyladowaniu buraków, doznając rozcięcia czoła i silne potłuczenie kolana.

GIEŁDY

Giełda Poznańska.

Cedula urzędowa z dnia 17 grudnia 1929 r.

Papiery procentowe:
(Kurs w procentach nominalu)
5% Pożyczka konwersyjna 49% P.
4% listy zastaw. konw. Pozn. Ziem. Kred. 38,25% P.
(Kurs w złotych)
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 116,— P.
Akcje bankowe:
(Kurs w złotych za 1 akcję)
Bank Polski I em. 171,— P.
Tendencja: Spokojna.

GIEŁDA WARSZAWSKA

dnia 17 grudnia 1929 r.

Waluty Gotówka
Dol. St. Zjedn. tr. 8,89 sp. 8,91 kup. 8,87

	Dawizy:		
	trans.	sprzed.	kup.
Belgia	124,70	125,01	124,39
Holandja	359,50	360,40	358,60
Kopenhaga	239,06	239,64	237,46
London	043,468	043,578	043,358
Nowy Jork	008,88 1/2	008,90 1/2	008,86 1/2
Paryż	035,08	035,17	034,99
Praga	026,43 1/2	026,50	026,37
Sz. walcarska	173,19	173,62	172,76
Sztokholm	240,34	240,94	239,74
Wiedeń	125,36	125,57	125,05
Włochy	046,63	046,75	046,51

Tendencja przeważnie słabsza.

Papiery państwowe i obligacje:
4% poz. inwest. 000,00 118,00 119,00
5% poz. premj. dol. 000,00 170,50 171,50
10% poz. kol. 000,00 000,00 102,50

Akcje w złotych:
Bank Dyskontowy 000,00—125,00
Bank Polski 174,50—175,00
Bank Zachodni 000,00—080,00
Bank Zw. Sp. Zarob. 000,00—078,50
Elektrownia w Dąbr. 000,00—060,00
Firley 000,00—039,00
W. T. Wegla 000,00—071,05
Lilpop (37,25—089,00
Norblin 072,00—072,50
Starachowice 020,25—020,75
Tendencja mocniejsza.

B. HOZAKOWSKI — TORUŃ

Sprawozdanie z handlu zbożem i nasion
Płacono w dniach ostatnich zł za 100 kg

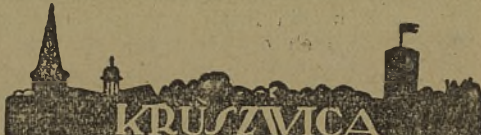
Loco stacja załadowania
Za kończynę czerwoną 120—140. kończynę białą 160—230 kończynę szwedzką 190—210, kończynę żółtą 100—130, kończynę żółtą w łuskach 60—65, inkarnatkę 220 do 240 przelot 89—90, rajgras krajowy 80 do 90, tymotkę zwykłą 35—40, seradę 23 do 25 wykę latową 32—34, wickę zimową 70—75 peluszkę 30—31, groch Wiktorja 40 do 44 groch polny 32—35, groch zielony 33 do 35 gorczycę 60—65, rzepak 80—82 rzepik 75—80, lubin niebieski 18—20, lubin żółty 21—23, siemie lniane 80—85, konopie 70—80, mak niebieski 120—130, mak biały 012—140, tatarakę 22—25, proso 50—60.

Grupa Indian boliwijskich, żyjących dziko w lasach dziewiczych.

Z Teatru Polskiego. Dziś „Puchar wędrowny” (premiera). Dnia 18 bm., premiera ogromnie zabawnej komedji w trzech aktach Zygmunta Nowakowskiego „Puchar wędrowny”, którą przygotowuje dla naszej sceny reżyser Stanisław Zieliński. Komedja ta ze względu na swoją arcywesołą fabułę ma zapewnić długotrwałe powodzenie. Grają pierwszorzędne siły zespołu. Bilety już do nabycia w dziennej kasie teatru. Poza tym zespół operetkowy przygotowuje premierę ogromnie melodyjnej operetki w trzech aktach Zellera (kompozytora „Ptasznika z Tyrolu”) „Szttygar”. Najnowsza premiera muzyczna naszego teatru obudziła ogromne zainteresowanie ze względu na wielkie wartości muzyczne, zawarte w operetkach Zellera.

Pożar stogu. Dn. 13 bm. w godzinach rannych zapalił się stóg z żytem w Maszyniech tut. powiatu wartości przeszło 1 1/2 tysiąca zł.

Wynik wyborów do sejmiku powiatowego. W ubiegłą niedzielę odbyły się wybory do sejmiku powiatowego w Strzelnie. Wynik wyborów tut. obwodu nr. 2, jest następujący: Lista nr. 1 (rolnicza) głosów 1415 uzyskała 5 mandatów a mianowicie ks. Strehl z Ostrowa nad Gopłem Witkowski z Racie, Mielcarek Chelmce. Dybała rerniki, i Kulski, Lista nr. 2 (Zjednoczenia lista Rolniczo - Robotnicza) z czołowym swym kandydatem p. Berend'em z Kruszwicy- wsi uzyskała głosów 165 zatem, amjednego mandatu. Lista nr. 3 (N. P. R. prawica) uzyskała 5 mandatów — głosów 1556

Zdjęcie z nowego filmu „Katarzyna Knie”. W środku uroczą „gwiazdą” filmową Carmen Boni.

Bank Polski płaci dnia 18 grudnia 1929 r.
za dolary amerykańskie 8.84—8.85, dolary kanadyjskie 8.75, funty angielskie 43.29, franki szwajcarskie 172.50, franki francuskie 34.94, franki belgijskie 124.20, liry włoskie 46.44, guldeny holenderskie 358.06, korony czeskie 26.33, korony szwedzkie 239.33, korony duńskie 238.10, korony norweskie 237.89, szylingi austriackie 124.86, marki niemieckie 212.42, guldeny gdańskie 173.12, marka złota 2,1234, rubel złoty 4,5869 zł.

CENY

podawane Izbie Przemysłowo-Handlowej w Bydgoszczy

w dniu 18 grudnia 1929 roku.

Ceny w placeniu partiami wagonowymi stacji załadunku. Cena za 100 kg: Pszenica 34.00—35.00 zł., żyto 24.00—24.50, jęczmień na paszę 23.00—24.00 zł., jęczmień browarny 27—29 zł., grach polny 32.00—35.00 zł., groch wiktoria 38.00—43.00 zł., owies 20.00 do 21.00 zł., otręby pszenne 19.50 zł., otręby żytnie 18.00 zł.

Ceny hurtowne.

Tendencja: Spokojna.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Urzędowe sprawozdanie targowe Komisji notowania cen.

Poznań, dnia 17 grudnia 1929.

Spędzono: wołów 125, bubał 289, krów 438, bydła 852, świni 174, cieląt 780, owiec 52. Razem 3393 zwierząt.

Placono za 100 kg żywej wagi za:

(Ceny ier Targowica Poznań łącznie z kosztami handlowymi.)

BYDŁO:

Woły:	
Pełnomięsiste, wytuczone nieoprzęgane	148—156
Mięsiste tuczone młode do lat 3	134—140
Mięsiste tuczone starsze	120—124
Miernie odżywione	100—110
Buhaje:	
Wytuczone pełnomięsiste	144—150
Tuczone mięsiste	134—136
Nie tuczone, dobrze odżywione starsze	116—124

Miernie odżywione	104—112
Krowy:	
Wytuczone pełnomięsiste	144—150
Tuczone mięsiste	130—136
Nietuczone, dobrze odżywione	110—120
Miernie odżywione	080—090
Jalowice:	
Wytuczone pełnomięsiste	144—152
Tuczone mięsiste	134—140
Nietuczone, dobrze odżywione	116—120
Miernie odżywione	100—110

Młódź:	
Dobrze odżywione	104—112
Miernie odżywione	096—100

Cielęta:	
Najprzedsniejsze cielęta wytuczone	200—220
Tuczone cielęta	180—190
Dobrze odżywione	160—170
Miernie odżywione	140—150

OWCE:

Wytuczone, pełnomięsiste jagnięta i młodsze skopy	130—140
Tuczone starsze skopy i macioriki	000—110
Dobrze odżywione	000—000

SWINIE (TUCZNIKI):

Pełnomięsiste od 120 do 150 kg żywej wagi	244—250
Pełnomięsiste od 100 do 120 kg żywej wagi	234—240
Pełnomięsiste od 80 do 100 kg żywej wagi	224—232
Mięsiste świnię ponad 80 kg	210—220
Maciory i późne kastaty	200—206
Świnię bekonową	210—220

Przebieg targu bardzo spokojny.

Urzędowa cedula Giełdy Żywej i Towarowej w Poznaniu

Poznań dnia 16.12.1929.

Warunki: Handel hurtowy narytet Poznań, ładunki wagonowo dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy: a) żyta 696 gr (118.5 f. w. h.), b) pszenicy 753 gr (128.0 f. w. h.), c) jęczmienia 673 gr (111.1 f. w. h.), d) owsa 508 gr. 84.6 w. h.).

„Ceny transakcyjne”

Żyto 315-tonn parvt. Poznań	25,30—26,00
Uspokojenie spokojne.	
„Ceny orientacyjne” parytet Poznań	
Pszenica	34,00—36,00
Uspokojenie spokojne.	
Jęczmień przemysłowy	29,75—24,75
Jęczmień browarny	26,75—29,75
Uspokojenie spokojne.	
Owies	20,00—22,00
Uspokojenie słabe.	
Maka żytnia wł. work. według urzędowo ustalonego typu (70%)	39,00
Uspokojenie słabe.	
Maka pszenica 65% wł. worka	55,00—59,00
Uspokojenie słabe.	
Otręby żytnie	15,75—16,75
Otręby pszenne	18,00—19,00
Rzepak	75,00—79,00
Groch polny	35,00—39,00
Groch Victoria	39,00—44,00
Groch Folgera	38,00—45,00
Ziemiaki fabryczne franco fabryka za kg % mączki	0,19

Ogólne usposobienie spokojne.

Uwagi: Ziemiaki jadalne bez handlu.

Sprostowanie. Do sobotniego notowania poznańskiej Giełdy Żywej i Towarowej — zakradły się dwa błędy, które niniejszym sprostujemy: Cena orientacyjna dla żyta wynosiła — nie jak podano 25—25 zł — lecz 25—25,90 zł. Cena transakcyjna dla żyta wynosiła nie 25,80—26,90 zł, lecz 25,80—25,90 zł.

Koło Absolwentów Szkół Handlowych urządza w czwartek 19 bm. o godz. 20-ej swój tradycyjny obchód wigilijny, urozmaicony koncertem, deklamacjami, dialogami, obdarzeniem przez gwiazdora etc. W celu wysłania zaproszeń na sylwestrowy bal maskowy uprasza się wszystkich członków o podanie adresów swoich gości w sekretariacie Koła przy Śniadeckich 18.

Związek Pracowników Kupieckich: Dziś w środę o godzinie 8 wiecz. w lokalu Legionów zebranie plenarne. Na porządku obrad interesujący referat dr. Frackiewicz. Prosimy o liczne i punktualne przybycie.

ku obrad interesujący referat dr. Frackiewicz. Prosimy o liczne i punktualne przybycie.

Sokół V Okole-Wilczak. Zebranie zarządowe i komisji zabawowej w czwartek 19 bm o godz 8 u p Kamińskiego.

Tow. Powst. i Woj. Macierz Posiedzenie Komisji gwiazkowej w środę, 18 bm o godz 18 u p Kocerki.

Związek Niższych Funkcjonariuszy i Pracowników Państw. R. P. Koło Bydgoszcz 19 bm. nadzwyczajne zebranie o godz 6 wiecz. Obecny będzie delegat z Warszawy. Zebranie to odbędzie się w lokalu p. Piątkowskiego, ul. Toruńska. Z powodu bardzo ważnych spraw uprasza się o przybycie wszystkich członków.

S. M. P. „Brask”. Dziś w środę schadzka informacyjna w domu katolickim.

S. M. P. „Naprzód”. Zebranie plenarne w piątek 20 grudnia, o godz 19.30 w salce.

S. M. P. „Gwiazda” przy kościele Św. Trójcy lekka kół muz. dzisiaj o godz 7.30.

S. M. P. „Gwiazda” przy kościele M. B. N. P. Zebranie miesięczne nie odbędzie się w czwartek, lecz w piątek o godz. 7½ w Domu Katolickim.

S. M. P. „Promyk”. Zebranie zarządów obu oddziałów w środę 18 bm. o godz 7.

Tow. Misyjne Chłopców. Próba teatralna dzisiaj w środę 18 bm. o godz. 7 w salce parafialnej.

Baczość szoferzy! Zebranie 19 bm. o godz. 20 w lokalu Harmonii. Uprasza się o liczne przybycie członków z powodu omówienia gwiazdki.

Zw. Tow. Pom. Fryzjerskich Hija Bydgoszcz. Zebranie 18 bm o godz. 20 u p. Mellera. Wydzielanie zaproszeń, obecność wszystkich konieczna.

Tow. Filatelistów. Zebranie w środę 18 bm. o godz. 19.30 ul. 3 Maja 13 parter lewo.

Tow. Czeladzi Kat. Zebranie w środę 18 bm o godz 7.30 w Domu Czeladzi. Wykład prof. Mokrzyckiego.

Redaktor odpow. — Kazimierz Małucha

Kino teatr „OKO” || Podzwrotnikowe Szaleństwo

fascynujący dramat 10 aktów Rewja w 6 obrazach skecz — tańce — śpiew
2 aktowa komedia Witaćcie Kochani kier art. Antoni Kaczorowski
Nadprogram:

Zakładanie światła i siły elektrycznej

na prąd zmienny, dla połączenia do nowej Elektrowni Miejskiej w Bydgoszczy. wykonuje dobrze, solidnie i wartościowo

B. JACZKOWSKI

BIURO INSTALACJI ELEKTROTECHNICZNEJ

Bydgoszcz, ulica Gdańska 16-17. Tel. 930.

Informacje — kosztorysy — bezpłatnie

Na gwiazdkę

Kawę świąteczną, świeżo paloną

Herbaty cejlońskie

Kakao holenderskie

Tierniki toruńskie

Owoc kalifornijski

Migdały, orzechy

Wszelkie towary kolonialne

poleca

Bydgoski Skład Kawy

ulica Podwale 2.

☎

Telefon 597.

SIWYM WŁOSOM
PRZYWRACA
POD GWARANCJĄ PIERWOTNY KOLOR
APTEKARZA
JANA GADEBUSCHA
AXELA ORIZALINA
BUTEŁKA 4-ZŁ
W APTEKACH, DROGERIACH I PERFUMERIACH

lub wprost w firmie
J. Gadebusch,
Poznań, ul. Nowa 7. (Bazar)

AHB
OLEJ JADALNY
prasowany rzepakowy niący czysty
poleca tylko odsprzedawaczom
Bydgoska Fabryka Oleju Jadalnego
Kosciuszki 15

PIWO OKOCIMSKIE

Dla smakoszy piwo świętojańskie eksportowe, marcowe porter w syfonach i butelkach prosimy o wcześniejsze zamówienia przedświątami. Telef. 1505. Jackowskiego 37/39.

Jedno z najpoważniejszych przedsiębiorstw wyrobów wódczanych

poszukuje

dla Bydgoszczy i przyległych powiatów

przedstawiciela

na wskroś dzielnego, dobrze zaprowadzonego i dobrze prezentującego się, możliwie z kaucją.

Wyczerpujące zgłoszenia z fotografią oraz referencjami do „Par”, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 11, pod nr. 5126.

n.1745

Przetarg przymusowy.

W dniu 19. XII 1929 r. sprzedawać będą najwięcej

lajacemu za gotówkę oraz natychmiastową zapłatą:

Od godz. 9⁰⁰ przed południem przy ul. Gdańskiej nr. 15

1 bibliotekę, kanapę, 4 klubowce,

O godz. 12-tej w południe przy ul. Pomorskiej nr 4

urządzenie 3 pokojowe.

Główny kom. sądowy w Bydgoszczy

Czytajcie „Gazetę Bydgoską”.

Kupicie tylko naszą

zaprawę do pierników

bo jest najlepsza.

DROGERJA POD ŁABĘDZIEM

Tel. 829. Bydgoszcz Gdańska 5.

—————

ZWAPNIENIE ŻYŁ

Zdenerwowania, osłabienia. Żądać bezpłatnej broszury o nieszkodliwym leczeniu domowym od

Dr. Gebhard & Co., Gdańsk (oddział 55).

Napisowy wiersz tłusty 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr., 5 liczb = 1 słowo.
i, w, z, a = każde stanowi słowo.

OGŁOSZENIA DROBNE

na ten sam dzień. przyjmują się tylko do g. 9 rano.

Znak ofertowy (naprzekład: z 1864, n 5224 b 3582 itd.) = 1 słowo.
Dla poszukujących posad 20 proc. zniżki.

Piękny Serwis porcelanowy
Najlepszy podarek gwiazdkowy
H. Dymkowski
Bydgoszcz
Gdańska 2, Tel. 1037

POLECENIA

TANI BAZAR!

Stary Rynek 14 obok apteki
Duży wybór książek do na-
bożeństwa także i w niemiec-
kim języku, różańce, medal-
ki, krzyże, lichtarze, obrazki
i figury. n-16

Zołnierzyki

ołowane i

foremki

na takowe poleca Fabryka
Wyrobów Metalowych Fr.
Bloch, Śniadeckich 47. tel. 961
d-

Tani Bazar!

Stary Rynek 14 obok apteki
Poleca perfumy, pudry, pas-
ty, mydła toaletowe tylko-
z pierwszorzędných firm-
Szczoteczki, grzebienie, lu-
sterka wielki wybór przybo-
rów toaletowych, Biżuteria
szusteczna. d-1645

Tani Bazar!

Stary Rynek 14 obok apteki
Poleca galanterię skórzaną
w dużym wyborze. n-1646

Tani Bazar!

Stary Rynek 14 obok apteki
zabawki w wielkim wyborze
różnego rodzaju drewnki ro-
werki, wózki koniki, gry i
wiele innych n-2642

Tani Bazar

Stary Rynek obok apteki
Poleca swój skład papieru
duży wybór pocztówek pa-
pierni fantazyjnego przbory
szkolne, scyzoryki, nożyczki
nożyki, brzytwy, i t.p.
n-1644

SPRZEDAŻE

KANARKI

same i samczki także bia-
łe sprzedam Piechocki Lu-
belska 1 I ptr. pr. d-4385

SKŁAP BLAWATÓW
w Wąbrzeźnie z wolnem 3 po-
koiowym mieszkaniem bez od-
stępnej jest zaraz do sprze-
dania. Zgłoszenia reflektan-
tów uprasza Ł. Witk nas.
Wąbrzeźno (Pom.), Rynek 33
d-3189

Meble

Najtańsze źródło zakupu kom-
pletnych.. pod gwar. dęb Jad-
typialni pokoi męskich kuch-
ni w wielkim wyborze. oraz
mebli pojedynczych.. Szafy
łóżka stoły lustra i wyście-
lane, klubowe leżanki kana-
py, krzesła. solidnego wyko-
nia z własnych warsztatów
ia dogodn. warunkach poleca

Ignacy Grajert

Bydgoszcz.
Dworcowa 8.
Tel. 1921 d-1975

DOM

parterowy z małym ogród-
kiem blisko rynku sprzedam
z powodu stosunków fami-
lijnych. Zgłoszenia Marta
Frydrychowicz Mrocza
n-1730

KONIKI

na biegnach za 10 zł do
nabycia. Szubińska 6 d-816

2 ŁÓŻKA MEBLOWE

w dobrym stanie z materaca-
mi do sprzedania. Wiado-
mość Toruńska 187 parter
wo d-4237

KUPNO

KUPIE

majątek ziemski od 600—1000
morg dobrej ziemi ewent.
zamienię na domy miejskie
i nieruchomości względnie
bezpośrednio. Zgłoszenia do Gaz.
Bydg. pod d-3081

Już są zbędne ilustrowane tygodniki „Zagra-
niczna, a zwłaszcza niemieckie. „Wielkopolska
Ilustracja” zdobyła w jednym roku przeszło
20 000 abonentów, bo pismo bogato ilustrowane,
interesująco redagowane, aktualne i tanie
Zadać należy numeru okazowego bezpłatnie
od Administracji: Poznań, św. Marcin 70.

2 DOMY

z sklepami i ogrodem dobrze
procentujące jeden przy wpi-
cie 25 tys. drugi 60 tys. zł
z powodu śmierci zaraz do-
sprzedania Zgł. do Gaz. Bydg.
pod „G B 1000” d-821

Meble

wyściełane kupuje się najko-
rzystniej u fachowca, jako
spec. fabrykuje meble

skórzane

Stanisław Drzazga

anicer Gdańska 83. n-31

BACZNOŚĆ PIEKARZE

2 piece piekarskie z wypa-
leniskami bocznymi i pier-
siowymi korzystnie do sprze-
dania Oferty do ekspedycji
pod No 1738 n-1738

Meble

Najtańsze źródło solidnej ro-
boty pod gwarancją komple-
te demb. jadalni, sypialni po-
koje męskie, kuchnie, biur-
ka, szafy, łóżka, materace
stoły krzesła, kanapy, leżan-
ki, lustra i wszelkie meble
od najwykwintniejszych do
zwyczajnych, korzystny za-
kup dogodnie warunki po-
leca: Stanisław Dobrzyński
ul. Długa 4 d-1484

ROWER

męski tanio sprzedam Kor-
leckiego 3 I. p. d-759

WOLNE POSADY

ZASTĘPCY LOSOWII

Płacimy Wam przeszło 3 ra-
zy przeważnie kosztu podróży
natent. Ze względu na no-
wość dotychczas nieznana za-
pewnione kolosalne zyski!
Początkujących pouczamy —
Oferty składać: Lwów, Skry-
tka Pocztowa 165. n-1819

Z POWODU

choroby właściciela poszuku-
je się trzeźwego uczciwego i
rzutkiego młodego kupca z po-
tówką 15—20 tysięcy zł. jako
wspólnika. Możliwość wze-
nienia się i przejęcia interesu
istniejącego od lat 30 wraz
realnością położoną na naj-
lepszej ulicy powiatowego mia-
sta. Zgłoszenia do Gazety.
d-3091

BONA REBLANKA

kochająca dzieci dobrze pole-
cona potrzebna do dwóch —
chłopców 7 i 5 lat od 1 sty-
cznia r. Kozłowska Duńska
Pieranie, pow. Inowrocław
d-3092

SYN

uczciwych rodziców posia-
dający przynajmniej pełną
4 klasy gimn. piśm. ma-
jącym zamieszkanie do składu
żelaza i chcąc się fachow-
cej branży wyuczyć, może
się zaraz lub od 1. I 1930 r.
jako uczeń zająć. Poście-
własna konieczna. Zgłosze-
nia przyjmują: S. Swider-
ski skład żelaza i materiały
udowlane — Kobylin, (Woj.
Poznański). d-3091

**Pierniki
marcepany
czekolady
i cukry**

poleca w wielkim wyborze

Wincenty Ramisch

Bydgoszcz, Gdańska 5, Tel 1017.

Chcesz otrzymać posadę?

Musisz ukończyć kursy fa-
chowe, korespondencyjne pro-
fesora Sekulowicza, Warsza-
wa, Żorawia 42. t. Kursy wy-
uczają listownie buchalterii
rachunkowości kupieckiej
korespondencji handlowej
steno grafii, nauki handlu
prawa, kaligrafii, pisania na
maszynach, towaroznawstwa
angielskiego, francuskiego
niemieckiego, pisowni oraz
dramatyki polskiej Po ukoń-
czeniu świadectwo. Zadać
prospektów A W 11181

DZIEWCZYNY

sumiennej uczciwej i czystej
z gotowaniem poszukuje się
do 2 osób na Górny Śląsk
od 1 stycznia. Odpis świa-
decw podanie warunków i
możliwie fotografie proszę
skierować do Apteki Górni-
cho Hutniczej, Siemianowice
Śl. sk d-3 93

DZIEWCZYNA

do 3 dzieci, która już była
w posadzie i lekkich prac do-
mowych od 1. 1. 30 r. potrze-
bna Pucińska, Poznań Rata-
czaka 33 d-3094

POSAD POSZUK.

POMOCNIK

handlowy poszukuje posady
w branży klenialnej deli-
katesów lub hurtowni zaraz
lub od 1go stycznia. Zgło-
szenia do Gaz. Bydg.
d-3090

RZĄDCA GOSP.

doskonale w swym zawodzie
który pracował na bardzo za-
niebanych i upadłych ma-
niach i doprowadził je do
stanu normalnego poszukuje
posady od każdego czasu ja-
ko samodzielnego. Zgłoszenia do
Gazety pod 350

MLYNARZ

kawaler z ukończoną szkołą
młynarską i dłuższą prakty-
ką w intensywnych młynach
oparty na poważnych refe-
rencjach poszukuje posady
Łaskawe zgłoszenia do agen-
tury Kurjera Poznańskiego
Gnieźno 512 d-3079

MISTK

młynarski poszukuje posady
od 1. 1. 30 r. lub później jako
kierownik na większym lub
niezależnie na średnim
młynie Jan Kujawa Młyn
Brochol pocz i pow. Bydg.
d-796

ROZNE

WSPÓLNIKA

czynnego lub cichego od 10 do
20 (10 do dobrze prosperujące-
go składu wartości 60 000 mo-
że nasłanić cel matrymon-
ialny lat 22 jedynaczka Zgł.
do Gazety d-3087

5 DO 10 TYSIĄCY

złoty pożyczki za ewarun-
cję hipoteczną poszukuje
ferty pod M. S. do Gaz. Bydg.
n 1741

WSPÓLNIK

3.000—5000 do składu kolon-
ialnego poszukiwany może
być inwalida. Później ożenek
Oferty Gaz. Bydg. d-3087

CHCĄCY

wyrobić korzystnie prze-
wory zadacie przysłania bez-
płatnych katalogów. —
Biuro Technochemiczne In-
struktorskie, Warszawa, ul.
Wileńska 62. d-3040

POŻYCZKI

3000—10000 zł na 1—2 lat
poszukuje pod zastaw pewny
przedstawiający wartość —
28000 zł. Zgłoszenia do Gaz.
Bydg. pod d-3073

Gablotki szklane

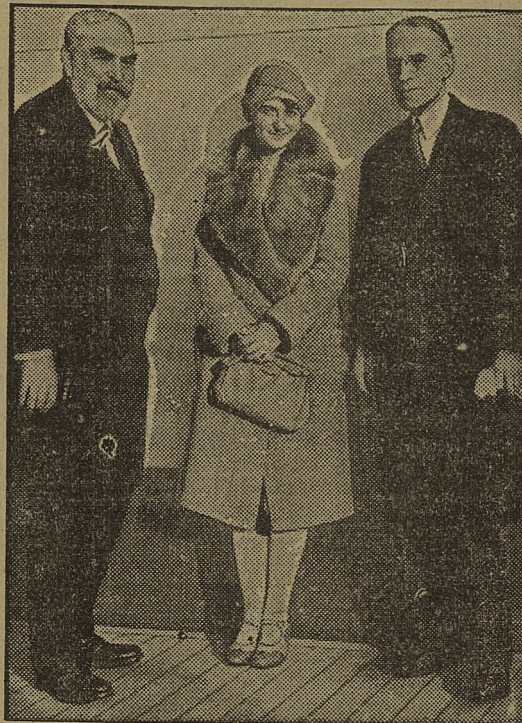
okłowe dla kawiarni i res-
tauracji poleca Fr. Bloch
Fabryka Wyrobów Metal-
owych Śniadeckich 47 Tel. 961

Prezentowe

pudełka z perfumerią

Wielki wybór. Tanie ceny.

M. Górecki
Pomorska 8.

L. A. Osborne (z prawej strony) kierownik naj-
większego w Ameryce koncernu elektryfikacyjne-
go „Western Electric”

Abonament w Bydgoszczy w ekspedycji i agenturach wraz z dołatkami
wynos: kwartalnie 6,60 zł, na poczek przez listowego w dom 7,76 zł, — miesię-
cznie 2,20 zł, z odnoszeniem do domu przez listowego 2,59 zł, w agenturach prowincjo-
nalnych miesięcznie 2,20 zł, z odnoszeniem do domu przez roznościcieli 2,50 zł.
W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkod w zakładzie, strajków lub t. p.
wydawnictwo nie odpowiada za dostarczanie pisma, a prenumerator y nie mają
prawa do odszkodowania. Rękopisów niezamówionych Redakcja uin zwiaca.

Ogłoszenia 25 groszy wiersz milim., na stronie 6 lam. Reklamy na stronie
4 lam. szerokości 67 milim. za teksem milim. 60 groszy
w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1 złoty, na dalszych stronach 85 groszy.
Drobne ogłoszenia słowo tyłu 25 groszy każde dalsze 15 groszy, dla
poszukujących pracy 20% zniżki. Przy częstem powtarzaniu udziela się rabatu. Przy kon-
kursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. Ogłoszenia zagraniczne 25 /o
nadwyżki. Ogłoszenia na ten sam dzień przyjmują się tylko do godz. 9-tej przed poł.
Skrzynka pocztowa nr. 54 Konto czekowe P. K. O. Poznań nr. 203 645.

Kwit miesięczny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Proc. manipul.	Razem
„Gazeta Bydgoska”	Bydgoszcz	miesiąc styczeń	2,20	0,39	2,59

Imię nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia,

Kwit kwartalny na zamówienie gazety

Niżej podpisany zamawia:

Tytuł gazety	Miejsce wydania	Czas przedpłaty	Cena	Proc. manipul.	Razem
„Gazeta Bydgoska”	Bydgoszcz	miesiące styczeń luty, marzec	6,60	1,16	7,76

Imię nazwisko i dokładny adres zamawiającego.

Pokwitowanie urzędu pocztowego

Z odebrania powyższej sumy kwitujemy.

dnia,